

Déli Hírlap

Redacția și administrația:
TIMIȘOARA, I. Piața Brătianu No. 3.
Telefon: 28—10

GAZETA MAGHIARILOR
DIN BANAT

Nr. cererii de insc. in Reg. publ. per. 934/1938
Trib. Timișoara
Redactor resp. Dr. VARNAY ELEMÉR

Évi rendes közgyűlést

tart vasárnap a Corvin Általános Hitelintézet. Ez a szürikenek és jelentőség nélkülinek tetsző bejelentés alkalmat szolgáltat arra, hogy rövid visszapiantást vessünk a szövetségi munka eddigi eredményére, s okulva a tapasztalatokon, önbizalommal és lelkesedéssel egyengessük a szebb jövő utjait.

Két éve annak, hogy egy kicsiny, de annál lelkesebb csoport népünk gazdasági megerősödésében látván fennmaradásának legbiztosabb zálogát, a szövetségi szervezkedésnek társadalmunkban már alig ismert terére lépett. A megindulásnál szép számmal akadtak, akik hallgattak a hívó szóra és az ő segítségükkel megindult a munka. Az első lelkes és áldozatra kész jelentkezők után a kicsiny dolgos csoportot rövidesen a megmértők áttörhetetlenül tűnő nagy táborra fogadta. Az első jelentkezők közül is sokan lemaradtak. A mutatkozó nehézség mégsem volt elég ahhoz, hogy azt a nagy akarást, mely gazdasági megerősödésünk nemes céljától áthatva, az első zászlókat hevitette, letörje. A két év fáradhatatlan munka eredménye őket igazolta.

A szövetségi munka megindításakor a magyar társadalom minden rétegéhez szólottunk, de mert célunk a kölcsön útján való megsegítés mellett főleg a kistőkék gyűjtésének lehetővé tétele volt, inkább a kisgazdák, a munkások, kisiparosok, mezőgazdák felé fordultunk, egyrészt, mert ebben a rétegben nagyobb a szükség, másrészt mert első szerény alapjaink is inkább csak az ő megsegítésüket tették lehetővé. Tevékenységünk mind nagyobb megértésre talált, s ma ugyiszólván társadalmunk ezen rétegének köszönhetjük, hogy örömteli és eredményes beszámolóval állhatunk közgyűlésünk elé.

Nem tagadjuk, még szerény az első eredmény, de mert sok áldozat és türelem hozta létre, annál több örömet okoz. Annál, hogy tagjainknak üzletészeik arányában osztalékot adhasunk, sokkal nagyobb jelentőségű az erkölcsi eredmény, mely abban mutatkozik, hogy sikerült tagjainak számát állandóan gyarapítani, s ezzel egyenes arányban a megmértők nagy táborának ellenállását megtörni.

A szövetségi szervezkedés eddigi eredménye bizonyítja annak, hogy félreismerik népünket azok, akik a gazdasági kérdések iránti érdektelenségét és a szervezkedésre való képzetlenségét szeretik hangoztatni. Tapasztalunk kellett ugyan a nemzeti és gazdasági öntudatoság még igen kiáltó hiányosságait és a problémák iránti érzéketlenséget, viszont éreztük, hogy ezek a bajok csak muló tünetek, melyeket jóakaratu és szeretetteljes felvilágosító munkával ki lehet küszöbölni.

Sokat, nagyon sokat kell még végeznünk. A mind súlyosabbá váló idők is mind nagyobb terheket rónak népünkre. E terhek elviseléséhez, mind több erőre, megértésre és összetartásra van szükségünk. Ezért nemcsak tagjainkhoz szólunk, hanem a még magukat távolították, a megmértők tömegéhez is szóló hívó szavunk. Az eredmények tekintélye előtt el kell törpülnie minden széthúzásnak és kicsinyhitűségnek. Mindenki éreznie kell, hogy erkölcsi és anyagi tudásával bele kell kapcsolódnia szervezetünkbe, s ha ezt nem teszi, bünt követ el nemzettársaival és önmagával szemben.

Mit kíván a hitelszövetkezet? Azt akarja, hogy mindenki tehetségéhez képest heti öt-tíz-husz leiket fizessen be a szövetsézetbe, így gyűjtson önmagának kisebb-nagyobb tókt; a heti részleteket két év alatt fizetve, a második év leteltével a szövetsézet rendelkezésére bocsátja pénzét és osztalékot is kap. A sok-sok heti leikéből tekintélyes tőke gyűlik össze és ezzel a szükségben levőket hosszabb-rövidebb lejáratu kölcsönrel tudja a szövetsézet támogatni. Hiszünk és bízunk benne, hogy az eddigi

Nyilvánosságra hozták az angol-román kereskedelmi egyezmény szövegét

Nagyméretű árucserre indul meg Anglia és Románia között. Állandó és szilárd alapokra helyezik a két ország gazdasági kapcsolatát

Huszéves, törlesztéses 5 millió fontsterlinges kölcsön

Bucurestiből jelentik: Pénteken hozták nyilvánosságra a román-angol kereskedelmi megállapodás szövegét, amely a következő:

A román királyi kormány megbízottai és a brit egyesült királyság és Észak-Írország kormányának képviselői tanácskozásra ültek össze, hogy figyelembe vegyék a két ország közötti kereskedelmi és gazdasági kapcsolatokat. Elhatározták a feljegyzett megállapodásukat, amint az alább következik:

1. A két kormány elismeri, hogy közös érdekük a két állam közötti kereskedelmi áruforgalom fejlesztése egészséges gazdasági alapon és a normális kereskedelmi lehetőségek szerinti mértékben.

2. A két kormány elismeri, hogy a brit egyesült királyság felvevőpiaca a román termékek részére általában korlátozásmentes az import tekintetében, valamint más tekintetben és ennek

Szabad zónák engedélyezése

4. Annak érdekében, hogy fejlesszék a két ország közötti kereskedelmet, a két állam kormányja javasolja kereskedelmi szervezetek létesítését a két ország szakköréből. Nagybritánia kormányja garanciákat adhat azoknak a testületeknek, amelyek az egyesült királyság területén létesülnek, hogy munkájukat megkönnyítsék.

A román királyi kormány a román törvények előírásainak betartása mellett szabad zónákat engedélyezhet az ország területén, azoknak az egyesült királyságbeli kereskedelmi szervezeteknek, amelyek ilyen könnyítést akarnak megszerezni.

Az olyan kérdések, amelyek a jelenleg érvényben lévő behozatali és kiviteli megszabások következtében állnának elő, akár Románia, vagy Anglia területén és amelyek gátló kihatás-

értelmében alkalmat nyújt a román export kiemelésére. Ennek céljából a brit egyesült királyság részére történő román export fokozása érdekében a két kormány az alábbi megállapodást létesítette:

3. A két kormány elismeri, hogy a román export fejlesztése a brit egyesült királyság területére növeli a brit egyesített királyság áruimportját Romániába. A jelenlegi valutáris feltételek megnehezítik a brit egyesült királyság készítményeinek eladását Románia részére, másrészt a clearing-rendszer kikerülhetetlen módon gátolja a normális kereskedelmi hitel működését.

A két kormány közös érdeke, hogy a lehetőségekhez képest minél jobban kiterjessze a szabadabb rendszert és időnként különböző módosításokhoz folyamodjon azon előirányzaton, amelyet az 1938. szeptember 2-án kötött egyezmény vonatkozó melléklete időnként előír.

sal lehetnek az angol-román kereskedelemre, azok az egyezmény hetedik szakasza értelmében alakítandó véleményező bizottság elé terjesztendők, amely megfelelő ajánlásokat tehet az előlított kérdések kedvező elintézésére vonatkozólag.

A román kormány hozzájárul ahhoz, hogy angol fontban diszponibilitásokat létesítsenek az azzal a céllal, hogy az angol hajózársaságoknak járó összegek átutalhatók legyenek és jogot adnak a biztosító társaságoknak, hogy fontsterlinget vásárolhassanak az egyezményben megállapított árfolyam szerint.

Annak érdekében, hogy megjavítsák a két ország közötti közlekedési lehetőségeket, a két kormány megvizsgálja annak lehetőségét, hogy egyenes légi és tengeri vonalat létesítsenek az egyesült királyság és Románia között.

Ötmillió fontos kölcsön

5. Az angol kormány hozzájárult ahhoz, hogy garanciát ad annak érdekében, hogy a román kormány ötmillió angol font hitelt kapjon különböző, Angliában történő árubevásárlásokra. Azok az alapelemek, amelyek szerint ezt a garanciát megadják, az idevonatkozó mellékletben vannak feltüntetve.

6. Bármilyen előjog, vagy koncesszió, amelyet a román kereskedelem fejlesztése érdekében más országokbeli cégek élveznek, azok az egyesült királyságbeli cégek is megkapják, amelyek Romániával állnak kereskedelmi összeköttetésben.

7. Annak érdekében, hogy a két kormány között fennartsák az állandó összeköttetést és figyelemmel kísérik a jelen jegyzőkönyvben megállapítottak végrehajtását, valamint annak

érdekében, hogy megfelelő megoldást találjanak mindazoknak a nehézségeknek megoldására, amelyek a jelenlegi megegyezés végrehajtását gátolnák, — a két kormány megállapodik abban, hogy véleményező bizottságot létesítsenek, amelyben a két kormány képviselői vesznek részt és amely időről-időre Romániában, vagy Angliában ül össze szükség szerint.

8. Az előző szakaszban foglalt intézkedések részleteinek megállapítása, valamint végrehajtása, valamint a mellékletekben foglalt intézkedések részletezése a két kormány közötti külön megállapodások tárgyát képezi.

Az egyezményt 1939. május 11-én írták alá és a szerződés román, valamint angol nyelven készült el.

eredmény lassan egész társadalmunkat táborunkba fogja vonzani és a kicsiny heti befizetések szaporodásával nemes célkitűzéseink mindinkább megvalósíthatóvá válnak. Ennek remé-

nye, a vasárnapi közgyűlés, mindnyájunk szemében a szövetségi munka és a gazdasági megerősödés fontos ünnepévé avatja.

Oberst Zoltán dr.

Kétszázézer tonna gabona vásárlása

Az első számú melléklet tartalma a következő: a petróleumra vonatkozóan megállapítják, hogy a román kormány kötelezettséget vállal arra, hogy a legkedvezményesebb nemzet elbármítását biztosítja mindazon petróleumvállalatok részére, amelyek angol pénzügyi érdekkörbe tartoznak. Ami az új petróleum kitermelési engedélyeket illeti, a román kormány módot keres arra, hogy a petróleumvállalatokat terhelő illeteket csökkentse.

A gabonaművekre vonatkozóan az angol kormány kötelezettséget vállal arra, hogy 200 ezer tonnájig terjedő román búzamenyiséget vásárol az új termésből abban az esetben, ha ezt a mennyiséget világpiacon árakon kaphatja meg. A gabonakivitel megszervezésére vonatkozóan úgy intézkedik a melléklet, hogy az angol kormány intézkedéseket fogantatott a kivitel ellenőrzési rendszerének egyszerűsítésére végett, hogy ezzel is megkönnyítse az Angliába való fakivitel.

A kivitel szisztematizálásának, valamint a kivitelre kerülő árúkat standardizálására érdekében az angol kormány közreműködését biztosítja oly értelemben, hogy szakértőket bocsát a román hatóságok rendelkezésére, hogy ezek a szakértők tanácsokkal szolgáljanak arra vonatkozóan, hogy milyen árcikkre feleljen meg a legjobban az angol piac kívánalmainak.

A FIZETÉSI EGYZEMÉNY MELLÉKLETE

A második melléklet a következőképpen intézkedik:

1. Annak biztosítása érdekében, hogy a két ország közötti kereskedelmet egészséges alapokra fektessék, a leu és az angol font közötti árfolyamok olyanok kell legyenek, hogy az angol piacokra vonzzák a kivitelre szánt román árucikkeket, anélkül azonban, hogy túlságosan emeljenek az Angliából Romániába érkező cikkek árát.

2. Azon angol fontösszegek, amelyek az Angliába irányított román kivitelből származnak, kivéve a petróleumból és a kompenzációs kivitelből származó összegeket, jelenleg az angol-román clearinghivatal számláin nyerne elhelyezést a következő elosztás szerint: húsz százalék az általános számlára, a fizetési egyezmény 11. szakaszában foglalt célokra való felhasználás végett; negyven százalékot az angol áruszámlákra írják a 12. szakaszban megfelelően, míg negyven százalékot külön számlára kerül a 4. szakaszban megfelelően. Az első két számlára befolyó angol fontösszegek a napi árfolyamon kerülnek értékesítésre, míg az utóbbi számlára befolyó összegeket a hivatalos árfolyamon értékesítik, amelyhez hozzászámítják a felárat.

3. A két kormány elismeri, hogy a különböző számlákon lévő angol fontösszegek árfolyamában nagy ingadozások történtek, amelyek a kereskedelemnek nehézségeket okoztak és ezért azt javasolták, hogy intézkedéseket fogantatott annak érdekében, hogy ha lehetséges, akkor ezeket az ingadozásokat szűkebb keretek közé vonják.

4. Ennek érdekében intézkedések történtek, hogy az áruszámlán és az általános angol birodalmi számlán lévő összegek minél hamarabb felhasználhatók és erre határidőt is szabnak meg. Ezen kívül más intézkedéseket is léptetnek életbe ebből a célból.

A FIZETÉSI SZÁZALEK MEGVALTOZTATHATÓ

5. Abban az esetben, ha a fenti rendelkezések nem lesznek alkalmasak arra, hogy a két ország közötti kereskedelmet fejlessék, a fenti, 2. szakaszban foglalt százalékarány megváltoztathatják a clearinghivatal és a román hatóságok közötti megállapodás révén.

6. A román hatóságok intézkedéseket fogantatott olyan piac létesítése érdekében, amelyen az általános számlán és az áruszámlán lévő fontösszegek határidőre, üzlet alapján adhatók el.

7. Ebből a célból módosítják a jelenlegi fizetési egyezményt olyképpen, hogy az módot adjon azon előzetes fizetési összegek transzferjére, amelyeket az angol importőrök a román árú behozatalával kapcsolatban clearingszámlára lefizetnek.

8. A két kormány megállapodik abban, hogy öt százalékot hozzáadnak a fizetési egyezmény mellékletében foglalt százalékokhoz azon angol fontösszegekkel kapcsolatban, amelyek kompenzációs üzletekből származnak és amelyeket a Banca Nationalának kell átadni.

ELŐZETES ENGEDÉLY NÉLKÜL ÉRTEKESÍTHETŐ A PETRÓLEUMEXPORT DEVIZÁJA

9. A két kormány hozzájárul ahhoz, hogy az utánpótlási számlák meghitelezésében szereplő összegek 30 százaléka, vagyis az Angliába exportált petróleum értékének 30 százaléka előzetes engedély nélkül felhasználható az érde-

kelt társaságok által azzal a kötelezettséggel, hogy ezek a társaságok három hónapon belül beszámoljanak a felhasználás módjáról. Az említett összegek felhasználhatók Angliában, valamint más szabadforgalmi devizájú országokban olyan árú kifizetésére, amelyeket a társaságok szükségleteinek fedezésére importáltak. Alkalmazotti fizetésekre, nyugdíjakra, a berendezések biztosítására, utazási, adminisztrációs költségekre, kamatokra, osztalékokra és az úgynevezett redevenciák fizetésére.

A KÖLCSÖN FELTÉTELEI

A harmadik melléklet a következőképpen intézkedik:

Chamberlain bejelentette az angol-török egyezség megkötését

A Dardanellák kulcsa Anglia kezében van

A Szovjet félhivatalosa nyilvánosságra hozta az angol-orosz megegyezés akadályait

Lekerült a napirendről a pápa békeközvetítése

Londonból jelentik: Chamberlain miniszterelnök az alsóház délutáni ülésén bejelentette, hogy Anglia és Törökország megegyezett abban, hogy a két állam végleges, hosszú lejáratú, kölcsönös jellegetű egyezményt köt nemzeti biztonság érdekében. Amíg ez az egyezmény létre nem jön, az angol és a török kormány az olyan támadási cselekmények esetén, amelyek háborúhoz vezetnek

a Földköz-tenger területén, készek lesznek hatályos módon együttműködni és egymásnak minden hatalmukban álló segítséget nyújtani.

Ez a nyilatkozat ép úgy, mint a javasolt egyezmény, nem irányul más ország ellen és az a célja, hogy biztosítja a mai Törökország számára a kölcsönös segélynyújtást, ha annak szükségére felmerül. A két kormány felismeri, hogy bizonyos ügyek, beleértve azoknak a különböző feltételeknek szabatos meghatározását, amelyek a kölcsönös kötelezettségeket hatályba léptetnék, még alapos vizsgálatra szorulnak, még mielőtt a végleges egyezmény létrejöhet. Ez a vizsgálat még most folyik. A két kormány felismeri, hogy szükség van a biztonság biztosítására a Balkánon (általános helyeslés) és ezért tovább tanácskoznak egymással, hogy ezt a célt a lehető leggyorsabban megvalósítsák.

A török külügyminiszter is bejelenti a szerződést

Ankarából jelenti a Havas-iroda: Török körökben a legnagyobb meglepetést váltotta ki Daladier francia miniszterelnök csütörtöki beszéde.

Az általános vélemény az, hogy a török külügyminiszter megvárta Daladier beszédének elhangzását s most ő is beszédet mond a török parlamentben.

A nagy nemzetgyűlés elfogadta azt a német-török hitelszerződést, amelynek értelmében Törökország 100 millió márka német hitelt kap.

FRANCIA-TÖRÖK EGYZEMÉNY KÉSZÜL

A londoni Daily Mail szerint az Anglia és Törökország között létrejött segélynyújtási egyezmény örök időre szól. A két állam abban egyezett meg egymással, hogy amennyiben Nagybritanniát, vagy Törökországot a Földközi tenger keleti részén sérelem éri, kölcsönösen segítik egymást. Ugyancsak megállapodtak abban is, hogy háború esetén az angol hajóraj szabaddon közlekedhet a Dardanellákon. Más sajtókörökben úgy tudják, hogy a közeli napokban Franciaország Angliával azonos egyezményt köt Törökországgal.

NÉMET HANG AZ ANGOL-TÖRÖK SZERZŐDÉSÉRŐL

A Deutsche Diplomatisch Politische Korrespondenz legutóbbi számában azt írja, hogy bizonyos európai hatalmak már hetek óta azon fá-

Az angol kormány öt millió angol font értékű terjedő garanciát ad a román kormány által eszközözendő vásárlásokkal kapcsolatban olyan árú ellenértékének kifizetésére, amelyeket Angliában gyártottak, valamint a felmerülő költségekkel kapcsolatban is. Az említett árúkat Angliában vásárolják és Romániába importálják. Az árúkat jegyzékét a két kormány később állapítja meg és ezeknek az árúknak szállítása angol hajókon történik. A román kormány angol fontban állampapírokat bocsát ki, még pedig olyan összegben, hogy a fenti költségeket fedezék, míg az angol kormány az említett garanciákat olyképpen adja, hogy ezeket az értékpapírokat garantálja. A szóban lévő értékpapírok után ötszázalékos kamatot fizetnek és azok tőkétörlesztése húsz éven belül nyer befejezést.

Henderson kérdése, hogy ez a nyilatkozat fedi-e a monterui egyezmény vonatkozó szakaszát, amely csapatoknak a Fekete-tengerre való szállításáról szól, Chamberlain miniszterelnök azt felelte, hogy ez a nyilatkozat nem érint ilyen határozott terveket.

KÖZLÖTKÉ AZ EGYZEMÉNYT A FRANCIA ÉS LENGYEL NAGYKÖVETEKSEL

Halifax lord angol külügyminiszter ma kihallgatáson fogadta Corbin francia és Rascinszky lengyel nagyköveteket, akikkel előre közölték az alsóházban, Chamberlain miniszterelnök által az angol-török egyezményről elmondandó nyilatkozatát. A nyilatkozatot úgy a francia, mint a lengyel nagykövet meglepetéssel vette tudomásul. Az egyezménynek az a körülmény kölcsönöz nagy jelentőséget, hogy

a kölcsönösség már az egyezmény aláírása előtt életbe lép.

A Reuter távirati iroda jelentése szerint Törökország tárgyalásokat folytat a szovjet-kormányval és más balkáni államok kormányával is. Angol politikai körök — amint azt a Reuter jelenti —, úgy vélik, hogy

a Dardanellák kulcsa az egyezmény értelmében Anglia kezében van.

radognak, hogy Ankarára olyan értelmű nyomást gyakoroljanak, amelynek következtében Törökország csatlakozna a békéigához. Ugy állítják be a helyzetet, mintha a tengelyhatalmaknak szándékukban lenne Törökország függetlenségének megsértése, ez azonban nem felel meg a valóságnak. Olaszországnak és Németországnak csak egy célja van: békében és nyugalomban akar élni azokkal a népekkel, amelyek ugyanazon földrajzi és gazdasági adottságok mellett tevékenykednek. A tengelyhatalmak politikai ténykedése valamennyi európai állam érdekét szolgálja. Olaszország és Németország soha nem foglalkozott azzal a gondolattal, hogy erőszakos módon szerezzen érvényt érdekeinek.

HITLER NEM ÉLEZI TOVÁBB A HELYZETET

Az United Press értesülése szerint Németország és Olaszország elutasították azt a javaslatot, hogy óhatalmi értekezleten tárgyalják meg a német-lengyel feszültség kérdését. Hitler és Mussolini kijelentették, hogy a jelenlegi helyzetben semmi sem indokolja egy ilyen értekezlet összehívását, mert véleményük szerint a német-lengyel viszony nem mérgesedett el annyira, hogy Európa békéjét fenyegetné. Állítólag vatikáni körökben örömmel fogadták ezt a választ, mert azt a biztosítékot vélik belőle kiolvasni, hogy Hitler nem szándékozik tovább kiélezni a helyzetet.

A Vatikán lemondott a békeközvetítésről

A jelek arra mutatnak, hogy a Vatikán elajátta az őthatalmi értekezlet egybehívatását célzó tervét. A Times szerint angol politikai körökben úgy tudják, hogy a pápa egyelőre nem akarja folytatni békeközvetítő tevékenységét a német-lengyel és az olasz-francia viszály kiegyenlítésére. A lap arra következtet, hogy Berlin és Róma a Vatikánnak megnyugtató ígéreteket tettek.

DALADIER ÉS CHAMBERLAIN BESZÉDEIBŐL BEKERITÉSI SZÁNDÉKOT OLVAS KI A NÉMET SAJTÓ

Párisból jelentik: A Matin Daladier beszédevel kapcsolatban azt írja, hogy a veszély nélküli erőszakos operációk korszaka végleg lejárt. — Az Epoque szerint Daladier nyilatkozata azt célozza, hogy figyelmeztessen mindenkit, miszerint

Franciaország el van határozva, hogy a jövőben nem fog engedékenységet tanúsítani.

Először fordult elő, hogy a francia miniszterelnök az orosz problémát is megemlítette és hangsúlyozta, hogy Szovjet-Oroszország és a demokráciák közötti együttműködés feltétlenül szükséges.

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda jelentése szerint a német lapok Daladier és Chamberlain beszédeivel foglalkozva azt írják, hogy

a két kormányfőnek a békés célok hangztatásával sem sikerült elérjéni a németellenes bekerítésre vonatkozó szándékot.

A képviselőház ma 375 szavazattal 130 ellenében bizalmat szavazott a Daladier-kormányának.

Varsóból jelentik: Daladier és Chamberlain beszédeivel kapcsolatban a Dobri Vecser azt írja, hogy ezek a beszédek határozott, végleges és félre nem érthető figyelmeztetést jelentenek minden erőszakos kísérlettel szemben. Németország — írja a lap —, ezentúl a legkisebb illúziót sem táplálhatja.

JAPÁN KÖZVETIT A NÉMETEK ÉS LENGYELEK KÖZÖTT

Tokióból jelentik: A japán kormány közölte Varsóval és Berlinnel, hogy szívesen hajlandó közvetítő szolgálatait felajánlani. Az Asahi című lap szerint az ajánlatot már néhány nappal ezelőtt tették meg, Olaszország beleegyezésével.

A SZOVJET CSAK KÖLCSÖNÖS BIZTONSÁGI SZERZŐDÉST KÖT

Moszkvából jelenti a TASS-iroda: Az Izvestija című lap a nemzetközi helyzet alakulásával foglalkozva, ezeket írja:

Csehszlovákia és Albánia elfoglalása, valamint az angol-német és német-lengyel egyezmények német részről történt felmondása és az olasz-német katonai szövetség megkötése képezik az utóbbi idők eseményeit, amelyek alapján megváltoztatták az európai helyzetet. Ezen események bekövetkezése folytán határozták el a demokráta államok, hogy a legnagyobb erőfeszítés árán békefrontot létesítsenek a támadókkal szemben. Tárgyalások folynak Franciaország és Anglia, valamint Szovjet-Oroszország között egy ilyen arcvonal létesítéséről. A tárgyalásokról Oroszország magatartását illetően

a valóságnak meg nem felelő hírek kerültek forgalomba, amelyek arról szólnak, hogy Szovjet-Oroszország közvetlen katonai szövetséget kíván kötni Angliával és Franciaországgal,

sőt olyan hírek is elterjedtek, hogy nyomban megkezdik az ellenségeskedést a támadókkal szemben.

Ezeknek a híreknek semmiféle alapjuk nincsen.

Szovjet-Oroszországnak az a véleménye, hogy

Franco tábornok légi diszszemléje a madridi repülőtéren

Madridból jelentik: Pénteken Franco tábornok jelenlétében megtartották a madridi repülőtéren a nagy légi diszszemlé. A diszszemlén a német és olasz önkéntes repülők is résztvettek, akiket Franco személyesen tüntetett ki. A katonaj szemle után Franco nagyobb beszédet mondott és többek között a következőket jelentette ki:

— A repülők bátorsága mesébe illő. Mialatt Spanyolország szabadságharcát vívta, Németországból és Olaszországból harcedzett veteránok siettek segítségünkre, hogy önzetlenül harcoljanak a kommunizmus ellen.

Franco tábornok beszédét Spanyolország, Németország és Olaszország éltetésével fejezte be, majd ezután a katonazenekar a három nemzet himnuszát játszotta el.

ha Anglia és Franciaország tényleg gátat akar építeni az európai támadások ellen, akkor egységes és kölcsönös segélynyújtási arcvonalra van szükség Anglia, Franciaország és Szovjet-Oroszország között,

hogy ez a három szövetséges állam a viszonság alapján együttesen biztosítsa a támadás által fenyegetett többi állam létét.

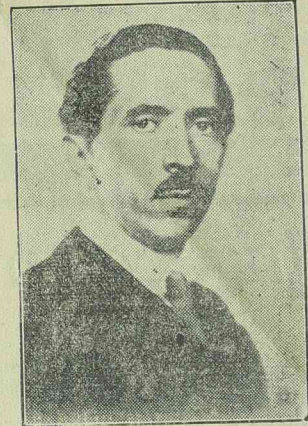
Az egyenlőség és kölcsönösség elvét valló szovjet-álláspont nem talált rokonszenvre Angliában és Franciaországban. A két nagyhatalom válaszában kerülte a kölcsönös segélynyújtási egyezmény kérdését és azt kívánta, hogy a Szovjet azonnali segélyt nyújtson Angliának és Franciaországnak, ha azok kötelezettségeiknél fogva katonai operációkat kénytelenek végrehajtani. Hallgatnak arról is, hogy

milyen segélynyújtásban részesül a viszonság elve alapján a Szovjet Anglia és Franciaország részéről abban az esetben, ha vállalt kötelezettségei alapján a fenyegetett kelet-európai államok segítségére kell sietnie.

A Szovjet meggyőződése szerint a helyzet egyenlőtlén, mert ugyanolyan kötelezettségeket kell Moszkvának vállalnia, mint Londonnak és Párisnak, miután az ellenállás túlnyomó részét földrajzi helyzeténél fogva a Szovjetnek kell vállalnia. A lap tagadja azt, hogy a lengyel és román határ garانتálása következtében Anglia és Franciaország fogják megvédelmezni Szovjet-Oroszország nyugati határait. A tény az, hogy ezt a védelmet az oroszoknak kell ellátni. A cikk azzal végződik, hogy Anglia és Franciaország egyrészt, Szovjet-Oroszország pedig másrészt az együttműködést

csak a kölcsönösség természetes alapjain valósíthatják meg.

Titeanu sajtóügyi miniszter kitüntetésére

Titeanu Eugen sajtóügyi miniszter a május 10-iki nemzeti ünnep alkalmából magas kitüntetésben részesült. Carol király Titeanu miniszternek a román koronarend nagykeresztjét adományozta. Titeanu sajtóügyi miniszter magas kitüntetésre tulajdonképpen az egész romániai sajtó kitüntetésére, amely a miniszter vezetése alatt teljesíti szép, de nehéz feladatát. Titeanu miniszter rátermettséggel és nagy körültekintéssel látja el a sajtó vezetését és ezzel nagy részt vesz az ország újjáépítésében és fejlesztésében. Titeanu Eugen minisztert kitüntetésére alkalmából az egész sajtó osztatlan örömmel és ragaszkodással üdvözlö.

Követet nevezett ki a szlovák kormány Budapestre

Esterházy János gróf a magyar-szlovák viszonyról. „Ami eddig történt az a múlté”

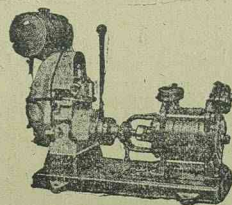
Pozsonyból jelentik: A szlovákiai egyesült magyar párt pártvezetőségének pénteki ülésén Esterházy János gróf előnk hosszabb beszámolót tartott, melyben visszajáratást vetett az elmúlt négy hónap nemzetközi eseményeire, majd pedig a szlovákiai magyarság helyzetével foglalkozott. Megemlítette, hogy a szlovákok egyes tényezői vagy nem értették, vagy pedig félreértették a magyarságnak a konstruktív munkára irányuló támogatását. Felsorolta a magyarságot újabbán ért sérelmeket. Hivatkozott Tiso dr. miniszterelnök legutóbbi nyitai beszédére, amelyben a miniszterelnök kifejtette, hogy a legnagyobb jóakarattal viseltetik a más nemzetiségű állampolgárok iránt. Hangsúlyozta, hogy a magyarok Szlovákiában sohasem voltak illojálisok, majd kimutatta, hogy az ultrasovén szlovák éppen úgy árt a hazájának, mint az ultrasovén magyar. Ezek okozták eddig az ellentéteket a két szomszéd nép között. A magyar kormány szívesen elkövet a maga részéről mindent

a két állam jóviszonya érdekében, ha ugyanezt a jószándékot a mások oldalról is látja. Most, hogy Szlovákia külképviseletet kap Magyarországon, remélhető, hogy a zavaró körülmények el fognak tűnni. Közölte, hogy illetékes szlovák tényezők különben kijelentették előtte, hogy ami eddig történt, az a múlté, míg a jövő megalapozását a maguk részéről biztosítják.

Szlovákia első budapesti követévé Spišiak János dr. pozsonyi ügyvédet neveztek ki, aki nyilatkozott a lapok munkatársainak. Kijelentette, hogy a politikában sohasem exponálta magát, az eddigi magyar-szlovák vitában sem volt része és minden valószínűség szerint ez az oka, hogy személye az ismeretlenség homályából került előtérbe. Tudja, hogy nehéz dolga lesz, de bízik vállalkozása sikerében, hogy megteremtheti a jóviszonyt a két szomszédos nép között. Spišiak vasárnap utazik Budapestre. Hír szerint a szlovák kormány több politikust nevezett meg, akiket a budapesti követség élére szemelt ki és a magyar kormány választása Spišiakra esett.

Ködbe került az angol királyi pár hajója

Londonból jelentik: Az Empress of Australia gőzös, amelynek fedélzetén az angol királyi pár utazik, sűrű ködbe került, amely megállásra kényszerítette útjában. A gőzös a nyílt tengeren mintegy húsz óra hosszán állott egy helyben mozdulatlanul, majd amikor kissé oszladozni kezdett a köd, lassú menetben folytathatta tovább az útját, de ezután ismét kénytelen volt megállani. A hőmérséklet nagymérvű zuhanásából megállapították, hogy a tengeráramlat nagyobb jéghegyeket hoz magával.

POMPE

Centrifugale
cu motor
pentru apă
la țară

Sihi

INGINER MAXIM BRANISTEANU
București·Bulev.Brătianu 22·Tel.491.92

Reprezentant pentru Timisoara Ing. D. FABIAN, str. Gellu No. 11.

Grippa, Hülés és Nevralgiák ellen JAWOL

A tíz éves művész jubileuma

Hatvanéves korában ünnepeltek vagy dehogyan ünnepeltek, csak köszöntöttek egy nagy magyar író, hetvenéves korban pedig hétről-hétre ünneplik az irodalomnak vagy a művészetnek egyik-másik kiválóságát. A legtrikább eset, hogy valakinek a tízéves születésnapjáról megemlékezzenek. Shirley Temple pedig most lett tízéves és a hír számyra került a világsajtóban. Hollywoodból jött a hír, ahol a sztárok irigyelték azt a boldog kollégát, akit életkoráért szabad és lehet üdvözölni. Hollywoodban az életkor a legkényesebb dolgok egyike, olyan kérdés, amelyről a stúdiókban beszélni nem illik. Ahogy mindig így volt a színpad világában. Mindig csak a színészek jubiláltak, a művésznőkre ráfogták, hogy ninosen koruk. Az ilyen jubileumokról pedig nem könnyű lemondani. Az életkor dicsőretet is jelent a művész számára, aki az élet magasabb évtizedeiben is megállja helyét, tehát efelett méltán „jubilálhat”, magyarul örvendezhet. A női hiúság és a művészi becsvágy mérkőzésében — a gyakorlati tapasztalat szerint — azonban az előbbi marad felül.

Valamivel mégis más az a jubileum, amelyet az egész élet második lustrumának végén egy csodagyerek ül, mint az öreg színészek decenáriumokat jelentő évfordulói. A gyermek jubileuma tragikusabb, mint az öregeké, mert Shirley Temple nem ül több ilyen ünnepet, míg a 60—70 esztendő művésze az Isten még megsegítheti. Mert Isten az ő kegyelmességében számítások ellenére megtoldhatja az életet, tesz olyan jószágot is, hogy az örökifjúsággal ajándékozza meg azokat, akiket szeret. Ránc nélküli arcú 60 éves hölgyeket, hollófeketehajú hetvenéves férfiakat teremthet, de egy csodát sohasem tesz: nem hagyja meg az örök gyermekséget. Tízéves korában csaknem minden ember búcsúzik a gyermekségtől, de 15 éves korában már mindenki maga mögött hagyja az élet legtisztább korát. A negyvenéves asszony, az ötvenéves férfi még maradhat testben és lélekben ifjú, de 16 éves már nem gyerek és ezért Shirley Temple jubileumába belevegyül az a szomorúság, amely egy rövidesen beköszöntő és el nem mondható végzet közeledését jelenti.

Minden évtized, amellyel magasabba kúszunk az életkor lajtorjáján, vagy — ha borúlátón akarjuk ugyanezt kifejezni, — mélyebbre ereszkedünk a sírba, leküzdhetetlen nosztalgiait jelent az elhagyott évek után, mintha megannyi szép szerető volna, aki hűtlenül cserbenhagyott. Micsoda furcsa ünneplés a csodagyerek születésnapja, amely kegyetlenebb annál, mintha Greta Garbo vagy Marlene Dietrich születésnapját megünnepelnék, mert ebben az ünnepeben semmi sincs, sem az életkor dicsőretéből, sem a jövő reménységéből. Tíz évesnek lenni nem vicc, ezt minden 11 éves gyerek már megtette, viszont egészen bizonyos, hogy Shirley már alig bírja mint gyerek, vége van művészetének, összeomlik, mi lesz ebből a gyerekből, ha felnőtt?

Mi lesz belőle, ha felnőtt? Igen sok szülőnek okoz ez gondot és így azért a gondért az öreg Templét nem sajnáljuk, különösen, ha tudjuk, hogy a gyerek heti hater dollárocskát keres, vagyis egymaga többet, mint a legnagyobb romániai iparvállalat heti bérlistájának végösszege. És Shirley megszólal azért a pénzért — mert gyerek. Filmjei többet jövedelmeznek, mint a tizenkétezer dolláros Marlene Dietrich, a tizenhatezer dolláros Mae West, vagy a hasonló fizetésű Claudette Colbert filmjei. Shirley Temple jövedelmezőségéhez képest rossz szul van magelve, ami igazságtalan nemcsak filmjeinek elterjedtsége, hanem azért is, mert nála a keresőképesség időben még korlátozottabb mint a sztároké. Más kérdés az, hogy Shirley művész maradjon-e a gyermekkor után is? De ha a film szerepei között tud maradni, akkor sem fog tudni ilyen hettifizetést elérni és önmagát teljesen át kell képíteni a felnőtt művészhatalmaikra. Amiből ilyen kiskorában nagy lett: a gyermekség egyre fogy és már évek óta úgy nézi régi filmjeit, mint a magunkfajta ember a maga első fényképeit, amely anyaszülte meztelenségbe örökíti meg, egy vi-

déki, ripszgarnituras fényképműhelyben. A távolodás aránya minden évvel nő és a gyermekszínész elveszti azt a vonzóerőt, amellyel az emberek és dollárok tizmillióit hódította meg. Elég igazságtalanság — mondják egyesek — hogy a puszta gyermekséget, az életkort, vagy a gyermeket bárgyúságot így megfizették, dollárral és tapsokkal egyaránt... Ez azonban tévedés, a színészt, de főleg a film világában csaknem kivétel nélkül azt fizetik meg, amit az ember belső és külső adottságában jelent és csak másodsorban azt, amit az egyéniségből a művész megteremt. Chaplin, Baur és talán még hatan teremtették meg önmagukat, a többit az Isten teremtette: szépnek, tetszetősnek, bársonyos tekintetűnek, mélyhangúnak, szóval valaminek ami tetszik. Shirley Templet édes kölyöknek. Természetesen az isteni adományhoz kellett adni valamit, főleg okosságot annak kihasználására és jó szerencse is kellett ahhoz, hogy a természeti kincs valamilyen pincelakásban vagy konyhagözben el ne fonnyadjon, de a legragyogóbb hollywoodi talvaz is csak ott tud virágot élcésalni, ahol a bimbóban benne van a jövő színe és pompázása. A művé-

Általános érdeklődés előzi meg a Thalia szintársulat temesvári vendéjátékát

Az általános érdeklődés, amely a Thalia kolozsvári magyar szintársulat temesvári vendéjátékát megelőzi, arra enged következtetni, hogy a kitűnő szintársulat temesvári idénye sikerrel lesz. A Thalia most is válogatott, elsőrangú műsorral, teljes díszlet és kellékkel érkezik Temesvárra és így indokolt az érdeklődés, amely a társulat előadásai iránt máris mutatkozik. A társulat által bemutatásra kerülő újdonságokat a közönség jól összetanult, pergő élvezetes előadásokban kapja, ami egyben biztosítja annak is, hogy az előadások magas művészi színvonalon mozognak. A kolozsvári szintársulat első bemutatója a Francia szobalány című nagyszerű vígjáték lesz, amely Kolozsvárról eddig harminc előadásban került színre. A temesvári előadások műsora a következő:

Május 16., kedd este 9 órakor: FRANCIA SZOBALANY (Japues Deval, a Tovarisz szerzőjének világsiker aratott legújabb vígjátéka. Főszereplők: Fényes Alice, Beness Ilona, Paál Magda, Feledi Éva, Nagy István, Tóth Elek, Mészáros Béla, Lantos Béla, Szabados Árpád. Ragyogó kiállítás)
Május 17., szerda este 9 órakor: FRANCIA SZOBALANY.

Május 18., csütörtök este 9 órakor: VIA MALA (John Knittel, a világhírű svájci író páratlanul izgalmas színműve. Több, mint száz előadás! Főszereplők: Erényi Böske, Fényes Alice, Paál Magda, Kovács György, Nagy István, Tóth Elek, Lantos Béla, stb.)

Május 19., péntek este 9 órakor: VIA MALA.

A parlamenti választók összeírása ma kezdődik Temesvárott

A küszöbön álló kamarai és szenátusi választásokkal kapcsolatosan Tieran Emil dr. főpolgármester a következő hirdetményt adta ki:

Az új választói törvény ötödik szakasza értelmében választójoggal bírnak mindazok a román állampolgársággal bíró férfiak és nők, akik:

1. betöltötték a harmincadik életévüket,
2. irni olvasni tudnak,
3. gyakorolják egyikét a következő három foglalkozási ágnak: a) mezőgazdaság és kétkézi munka, b) kereskedelem és ipar, c) értelmiségi munka,
4. akik a törvényben felsorolt esetek alapján nem jogosak gyakorolni a választójogot, vagy méltatlanok arra, nem kerülnek a jegyzékbe.

A választójegyzékbe való beiratkozás május 13-án kezdődik és május 22-én befejeződik, amikor a jogosultak állampolgársági okmányuk felmutatása mellett a következő helyeken jelentkeznek az összeíró bizottság előtt:

- a) Belvárosban, a városháza nagytermében.
- a) Gyárvárosban a Cantacuzino-uccai telekbiróságban,

az Erzsébetvárosban, a Lahovary-téren levő telekbiróságban,

a Józsefvárosban, a Vacarescu-uccai telekbiróságban,

a Mehalában, az Avram Iancu-téri telekbiróságban.

A most készülő listák a közigazgatási választások alkalmával is érvényesek lesznek.

Minden temesvári lakos saját kertületében jelentkezhetik minden munkanapon délelőtt 8-tól 1-ig és délután 4-től 7-ig.

A szenátorválasztók névjegyzékét a törvényező főja összeállítani.

A temesvári törvényező már tegnap megkezdte a szenátusi választók összeírását, amely tíz napon keresztül tart. Ezen idő alatt jelentkeznek mindazok a választók, akik jogosultak arra, hogy résztvegyenek a szenátorválasztáson. Az összeírás naponta délelőtt 9—12 óra, délután pedig 5—7 óra között történik a törvényezőki főnök irodájában. A jelentkezők kötelesek igazolni, hogy megfelelnek a választói törvény előírásainak.

1939. május 14.

Hogyan hódította meg Fiumét húsz esztendő előtt D'Annunzio

„Tegnap délben átvettem Fiume katonai parancsnokságát; eltökélt szándékomban állt azt megtartani és megvédeni a legvégsőkig”. Húsz év előtt ezekkel a szavakkal adta tudtára a világnak D'Annunzio, hogy változatos pályafutásának új fejezete kezdődött meg. A közvélemény, amely hozzá volt szokva extravaganciájához, alig lepődött meg; hiszen az utolsó négy világháborús esztendő alatt tanuja volt annak a csodás metamorfózisnak, amely a dekadens költőből marcona katonát, a színpompás szavak elefántcsonttoronyban élő csiszolójából vakmerő pilótát formált. Nem tulajdonítottak nagyobb jelentőséget a dolognak — hiszen ha visszaemlékezünk, mindenkinek elég személyes baja és gondja volt az 1919. esztendőben — s csak színes színpompákból fogták fel a dolgot. Ma, egy évvel a poéta halála és néhány héttel Albánia elfoglalása után már más távlatból itéljük meg a dolgokat. Az olaszok szerepe és befolyása az Adrián a világpolitika egyik sarkköve s ezt a követ mégis csak a Villa Vittoriale dicsőségvezető halottja és az ő megmondhatatlan lelkes arditái építették bele Európába.

Akik Venezia álmát vizein gondoloznak, bizonyára nem mulasztották el egy pillantást vetni arra a kis, ékszerartóhoz hasonló vörös rokokó palotára, ami a San Stae-templom mellett áll. Itt élt a háború alatt, innen siklott ki villámgyorsan motorosán, hogy bugó repülőgépen, vagy fekete füstöt hányó hadihajón induljon életének főtartama: a Kaland után. Most is, mikor történetünk kezdődik, 1919. őszén itt van. Harminkilenc fokos lázzal hanykolódik betegágyán. Egyre-másra érkeznek a sürgönyök, frontot járt katonák, tiltakozó különöck. Felkel, levélpapírt kér és ír. „Kedves pályatársam, a kocka el van vetve. Ma indulok. Holnap elfoglalom Fiumét fegyverrel. Itália Istene segítsen bennünket. Lázzal keltem fel ágyamból. De az idő sürget. A nyomorúságos testen megegyeszer győznie kell a léleknek”.

A levél címzettje: Benito Mussolini, szerkesztő, Milano.

Szolgájának, aki szintén kiszolgált katona, csak ennyit mond:

- Akarsz velem jönni?
- Igen, hova?
- Fiuméba! Készíts el mindent, ami kell.
- Mennyi időre megyünk?
- Örökre!

Délután motorosán ülnék, civil ruhában. Este hatkor Ronchiban vannak. Egy zászlóalj gránátos állomásozik ott. Hét tisztjük, mind titokban felesküdték D'Annunzionak. A lábbeteg költőt elrejtik egy félig összelőtt házban. Asztalból csinálnak ágat a számára.

Idegtépő órák. Várták a megbeszélte teherautókat. Ha nem jönnek, ha el vannak áruva, meg van pecsételve a sorsuk. Haditörvényszék, — egy sortűz — nincs más kiút.

De a kocsi megjönnek. A gránátosok felpattannak és már zúgnak is az uton. Húsz kilométerre Fiumétól megállnak. D'Annunzio beszédet tart s ekkor hangzik fel először a mámoros kiáltás, ami később a fasiszta Olaszország győzelmi jelszava lett: „Eja! Eja! Allala!” A háromszáz főnyi csoporttal szemben feltűnik egy katonai autó.

A kiugró tábornok kérdezi:

- Hová?
- Fiuméba!
- **Gexcellenciájának parancsa: megállni!**

D'Annunzio válasza ennyi:

- Avanti! Eljén az igazi Olaszország!
- Pittaluga tábornok megegyeszer szól:
- Parancsom van, hogy megállítsam önöket. Ha nem engedelmességek, a katonáim löni fognak.

D'Annunzio ott áll az országuton és azt mondja:

— Csak rám kell lövetnie tábornok. Adjon parancsot, hogy katonái célozzanak arany vitézségi érdemre és a rokkantsági medáliámra.

Merész játék. Ha Pittaluga egy kicsit keményebb fából van faragva, könyörtelenül elkiáltja a jelszót. De a tábornok is latin. A szép szavak, a nagy gesztusok megrezegtetik a szívét. Visszateszi a kirántott kardot és halkán azt mondja:

- Menjen a Sors a maga útján.
- Félreáll. A gránátosok megéjlenek.

Négy kilométerre vannak már csak a várostól, amikor újabb csapat, ezuttal lovasok tűnnek fel. Vezérük már lóról szállva, öléssel és csókkal köszönti a szabadított. Délben bevonulnak Fiuméba. D'Annunzionak negyven fokos láza van. Le kellene fektetni. Hírül hozzák, hogy az olasz hadihajó, ami eddig ott állomásozott, a Dante Allighieri, gőz alatt áll és menni készül. Nem engedheti meg. Kihajózik a vízre, felmegy a fedélzetre és a hajó, éljenző legénységgel ott marad.

A város valójában nemzetközi megszállás alatt volt. Angol és francia csapatok tanyáztak a kaszárnyákban. Az idegenek hamar beletalálják magukat a fait accompli. Eszükbe sem jutott harcolni.

Soká nem tarthatott a dicsőség. Igaz, a nemzeti érzéstől egyre jobban átjárt hadseregéből sokan szöktek át, dacolva az inszubbordináció vétségének veszélyével és következményeivel, de nem az emberek és a lelkesülésen mult. A zöld tárgyalóasztaloknál már közeledett egymáshoz a hivatalos olasz és a szerb álláspont. Ha D'Annunzio nem tartja hatalmában a

várost, soha nem érik el az olaszok a tett engedményeket. De a réalpolitika megkívánta, hogy a kormány kimutassa erélyét a lázadókkal szemben és véget vessen a vakmerő kalandnak.

Másfél év telt el a dicsőséges bevonulás óta. Sok nehézség és önfeláldozás után el kellett készülni a legnehezebb harcra. Testvér áll szemben a testvérral, olasz az olaszal. A kimenetel nem kétséges. A gyűlölt öreg miniszterelnök, Giolitti elküldte az Andrea Doria nevű páncélos azzal a paranccsal, hogy vessen véget a kedélyeskedésnek és szerelje le a lázadókat. Karácsony előtti napon érkezett meg a hajó és megkezdte a kormányzó palota lövésését. A kiéhezett, lerongyolt katonákkal és a kimerült bennszülöttekkel nem lehetett ellenállásra gondolni.

A megadás órája közelgett. Egy gépmadár vette hátára a kaland hőst és elszállt vele, mielőtt hatalmába kerülne a győzteseknek. Olaszország megtartotta Fiumét és mielőtt a belső politikában felülkerült a fasizmus, leróta hálóját azzal, hogy hercegi címet adott a költőnek. „II. Principe di Montenevoso”, a meghódított Quarnero egyik hegycsúcsának nevét ruházta rá a dekrétum. S ha ma, két évtized keserű tanulságaival eltelve, visszatekintünk a multakra, mely annyira izzig-vérg olasz volt, lehallgató a véletlenségek, kicsinyességek által rákardott lom és előttiünk áll egy nagyvonalú politikai sakkhúzás. Függetlenül a tartalommal szemben elfoglalt állásponttól, csodálattal kell adózni a merészségnek és a lendületnek, amely abban megnyilvánult.

Lénárd János

Háromszor lett öngyilkos, mig sikerült megszabadulnia az élettől

A belvárosi General Grigorescu-ucca 1. számú ház egyik alberleti szobájában lakott Friedmann Jenő 34 éves pincér, aki tegnap öngyilkosságot követett el. A pincér gazdasszonya reggel fel akarta ébreszteni a fiatalembert, akit az ágyban fekvő, eszméletlen állapotban talált. A mikor a házbelleknek sikerült a pincért eszméletre téríteni, értesítették a mentőket, akik kórházba szállították. Ott az orvosok megállapították, hogy Friedmann Jenő nagymennyiségű altatószert vett be, amely reggelig már felszívódott a szervezetbe és hiába volt az orvosok minden fáradozása, mert a pincér, anélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna, még tegnap délelőtt

meghalt. A lakásán több levelet találtak. Az egyiket az öngyilkos pincér az ügyészségnek címezte és ebben közölte, hogy súlyos idegja miatt válik meg az élettől és kérte, hogy bencolás mellőzésével temessék el. Egy másik levelet a gazdasszonyának szolt, akit arra kért, hogy hátrahagyott holmiját juttassa el a biharmegyei Belényesen lakó apjának és nővéreinek. A rendőrségi vizsgálat megállapította, hogy a beteg fiatalember már két ízben megkísérelte az öngyilkosságot, de mindig sikerült az életét megmenteni. A harmadik kísérlet végül mégis sikerrel járt és a macacs életűt megszabadult a számára elviselhetetlenné vált élettől.

Ralea munkaügyi miniszter ma Resicará érkezik, hogy résztvegyen a munka megbecsülésének ünnepén

Vasárnap, május 14-én a teremtő munka ünnepét ülik meg Resicán. Kitiüntetésben részesülnek a Resica-műveknek mindazon tisztviselői, altisztjei, munkásai és egyéb alkalmazottjai, akik harmincöt esztendőnél hosszabb idő óta állnak a gyár alkalmazásában. Harmincöt szorgalmas, munkában eltöltött év után a Resica-művek vezérigazgatósága elismerését fejezi ki azoknak, akik ezen hosszú idő alatt részben szellemi, részben pedig testi munkával hozzájárultak az óriási vállalatnak — amely nekik kenyeret adott — a felvirágoztatásához, fejlesztéséhez. Százhatvanan vannak összesen, akik kitüntetési érmet, plakettet, oklevelet és egyéb jutalmat kapnak.

Az ünnepségen résztvesz Ralea Mihai munkaügyi miniszter is, aki ma érkezik Resicára. Képviselve lesznek az egyházak, amennyiben Lazarescu Vasile dr. karánbeszi görög keleti, Balan Ioan dr. lugosi görög katolikus és Pacha Agoston dr. temesvári római katolikus püspök is Resicára utaznak kíséretükkel. Pacha püspököt Waltner József dr. kanonok, püspöki irodavezető kíséri. Marta Alexandru dr. királyi helytartó képviselőtében Ciupe Gheorghe dr. vezértitkár jelenik meg Juca kabinetfőnökkel az ünnepségen. Temesvárról ezenkívül Resicára utazik Faur Liviu miniszteri vezérigazgató, iparügyi főfelügyelő, Rottez Gheorghe munkaügyi vezérfelügyelő, Hanes Traian munkaügyi felügyelő és több más előkelőség. Az ünnepség istentisztelet után délelőtt tíz órakor kezdődik a munkásmoziban, ahol egymás után szólnak fel a Resica-művek bucarestui vezérigazgatóságának kiküldötte, Popp Alexandru mérnök, resicai igazgató, a város polgármestere, a kitüntettek megbízottja, az országorszervezet egy tagja. Vé-

gyl Ralea munkaügyi miniszter mond nagy beszédet a munka nemzeti fontosságáról és kiosztja a kitüntetéseket. Az ünnepség, amely után délben félkettőkor a Oltenia-teremben bankett lesz, a királyhimnussal ér véget.

RIVOLI

A nagy filmek mozija. A szezon legszenzációsabb filmje.

Első rész!

A Fekete Sas

Előadások 3, 5, 7, 9 órakor

HIREK

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

BELFÖLDÖN

Magánosoknak egy hónapra 70, negyedévre 200, félévre 400, egész évre 800 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Nyugdíjasoknak, közalkalmazottnak egy hónapra 60, negyedévre 180, félévre 350, egész évre 700 lei. Házhoz való kézbesítésért külön havi tíz lei. Hatóságoknak, közhivataloknak és közüzemeknek, gyáraknak és vállalatoknak egy évre 1200 lei kézbesítéssel együtt.

KÜLFÖLDÖN

Egy hónapra 120, negyedévre 350, félévre 700, egész évre 1400 lei.

TELEFON

28-10 és este 9 óra után 28-15.

MEGJELENÉS

Minden napon a vasárnapokat és ünnepnapokat követő napok kivételével.

SZERKESZTŐ:

Vuchetich Endre dr.

Hamupipőkék letűnése

Nincsenek már hamupipőke-lábu hölgyek, mint a tündérmesékben. És nincsenek királyfiak, akik hetedhét országot bejárhatnak, megkeresni azt a leányt, akinek piskóta-lábaira illik az elveszett parányi cipő. A lábacskákból lábak lettek, tekintélyes méretűek, úgy szélességben, mint hosszúságban. Ez a szakszéri jelentés érkezik a cipőfrontól. Ezen megfigyelését közli az amerikai cipőgyárosok szövetsége gyakorlati tapasztalatai alapján. A kereskedők ugyanis egyre többet rendelnek a nagyobb számú cipőkből, viszont mindinkább csökken a kereslet parányi cipellőkben. Hovatovább már egyáltalában nem is lesz több ilyenre szükség. Tavaly még az átlagos cipő ötos számú volt, az idén már a hatos számot keresik főleg, a nyolcas és kilences számú cipők pedig igen nagy keresletnek örvendenek, holott ezelőtt alig volt ilyen férfias méretű topankára szükség. Kétségtelen, hogy a női lábak bízató fejlődésnek indultak s ennek a növekedésnek oka a sport és turisztika. A nők már nem rejtegetik a lábukat, mint a régi jó Brantome idejében, hanem alaposan kilépnek vele. Akkoriban a szoknya még teljesen befedte a végtagokat, s mikor egy újdonsült spanyol udvari ember valami megjegyzést tett szép Izabella cipőire, az udvarmester azonnal összeszidta: — Jegyezze meg azoknak fiatalnőim, — mondotta, — hogy a spanyol királynőnek nincsenek lábai.

Nos, a mai nőknek már vannak, még pedig tekintélyesek. Ők nagyon helyesen, nem törődnek azzal, hogy egy-két számmal megnövekedik a lábuk. Különböző is fejlődik a lábtüvének. A díszített cipő szép és formás, akár kisebb, akár nagyobb. A hölgyek pedig egy érvvel többel rendelkeznek, hogy átvitt értelemben is nagylábon éljenek. (Flaneur.)

— **Hatalmas strajferfelvonulás lesz Bucurestiben június 8-án.** Bucurestiből jelentik: A június 8-iki restaurációs ünnepségen 15 ezer strajper vonul fel a fővárosban. A nagyszabású ünnepség a giulesi CFR stadionban fog lefolyni.

— **Megnyílt a newyorki világháállítás magyar csarnoka.** Newyorkból jelentik: Tegnap délelőtt nyílt meg ünnepélyes körülmények között a világháállítás magyar csarnoka. A magyar követ és főkonzul szavaira Edward Flynn, a kiállítás elnöke válaszolt. A csarnoknak és a mellette elhelyezett magyar vendéglőnek mindjárt a megnyitás órájában nagyszámú látogatója akadt.

— **Jogerős a tömeggyilkos Weidmann halál ítélete.** Párisból jelentik: A semmitűszék elutasító végzést hozott a halálra ítélt Weidmann és Million, valamint a husz évi fegyházra ítélt Blanche fellebbezése ügyében.

— **Negyedik elemista levele a miniszterelnökhöz.** Bucurestiből jelentik: Calinescu miniszterelnök tegnap megható levelet kapott egy Florescu Constantin nevű negyedik elemista tanulóól, aki az ifjomegyei Stancoea községben lakik. Florescu Constantin 50 lelt mellékelte leveléhez azzal a kivánsággal, hogy ezt az összeget fordítsák hadfelszerelési célokra. Hasonló értelmű levelet kapott a közegészségügyi miniszterium a tulceamegyei lepratáborból. Ez az irás arról számol be, hogy a lepratábor lakói egy nap élélményük ellenértékét hadfelszerelési célokra ajánlják fel.

Május 13 Szombat Szerződés

1717. május 13-án született Mária Terézia magyar királynő és osztrák császárnő. Amikor fiatalon trónra került, Nagy Frigyes porosz király ellene támadt és veszélyeztette uralmát. Mária Terézia akkor Pozsonyba országgyűlést hívott egybe és az összegyűlt magyar rendek előtt fiával a karján jelent meg. Könnyezve kérte a magyar nemzet segítségét. A királyné könnyei meghatótták a magyar rendeket, hogy nagy lelkesedéssel törtek ki az emlékezőtes felkiáltásban: Eletünket és vérünket királyunkért, Mária Teréziáért! Igéretüket megtartották és megmentették a királyné trónját.

1840. május 13-án született Daudet Alphonse francia író. Regényei, amelyekben rendszerint a gyengék és elnyomottak pártjára áll, magyarul is megjelentek és ma is kedvelt olvasmányai a közönségnek. Ismertebb regényeinek címe: Egy boldogtalan ifjú története, A nábob, Ifjabb Fromont és idősebb Risler, Tarasconi Tartarin, A malom alatt, Numa Roumestan, Királyok számtuzésében. A család támasza. Több regényét színpadra is alkalmazták.

(—) A katonai szolgálatra behívott alkalmazottak fizetése. A temesvári munkakamara-hoz több panasz érkezett, hogy a munkaadók megtagadták a fizetést, vagy pedig nem fogadják vissza a munkába azokat, akik fegyvergyakorlatra voltak behíva. Ezzel kapcsolatban a munkakamara közli, hogy azok a munkaadók, akik ötnél több alkalmazottal és tisztviselővel dolgoznak, kötelesek alkalmazottaiknak, ha azok legalább két éve állanak a vállalat alkalmazásában és nősek, vagy családfenntartók, a katonai szolgálat idejére fél fizetésüket kiszolgáltatni. A fegyvergyakorlat után pedig kötelesek alkalmazottaikat állásukba visszavenni.

(—) **Vasárnap megnyílik a strand.** Benne vagyunk a tavaszban és eltekintve az utóbbi napok esőzésétől, bekövetkezett a langyos idő. Erre való tekintettel a városi strandfűrdő igazgatósága elhatározta, hogy amennyiben napos idő lesz, vasárnap, május 14-én megnyitja a strandot.

(—) **Borbélyok és fodrászok figyelmébe.** A temesvári munkakamara közli mindazokkal a borbélyokkal és fodrászokkal, akik vizsga alapján kérték a mesterkönyvet, de eddig még nem kaptak értesítést, a vizsgát hol és mikor tartják meg, hogy sürgősen jelentkezzenek a munkamaránál, ahol erre vonatkozólag felvilágosítást kapnak.

(—) **Június elsejéig meghosszabbították az állampolgársági jegyzékből kimaradtakat összeírását.** Tegnap járt le a határidő, amelyet az állampolgársági jegyzékből annak idején saját hibájukon kívül kimaradt temesvári lakosok összeírására kitéztek. Előrelátható volt, hogy az összeírást május 12-ig nem fejezték be és ezért a város a belügyminisztériumtól hozzájárulást kért az összeírás idő meghosszabbítására. A miniszter ehhez az engedélyt megadta és ennek alapján Tieran Emil dr. főpolgármester hirdetményt bocsátott ki, amely szerint az állampolgárság nélküli temesvári lakosok június 1-ig jelentkezhetnek a városházán összeírásra.

— **Nem hosszabbítják meg az ingatlanellenőrzési könyvek benyújtásának határidejét.** Bucurestiből jelentik: Illetékes helyen kijelentették, hogy az ingatlanellenőrzési könyvek kiállításának végső határideje május 23-án jár le és azt nem hosszabbítják meg.

— **Halálúgrás a craiovi kórház harmadik emeletéről.** Craiovából jelentik: Megdőbentő öngyilkosság történt tegnap a craiovi Filantropia kórházban. Godeanu Marin 35 éves mászáros betegen feküdt a kórházban. Tegnap délután a beteget meglátogatta felesége, akivel összevesztett. Godeanu Marin efelelti kétségbeesésében leugrott a harmadik emeletről és nyomban meghalt.

(—) **ARADI ÉKSZERTOLVAJT FOGTAK EL TEMESVÁROTT.** A temesvári rendőrség elfogta Stan Ioan aradi lakost, aki az eddigi adatok szerint Aradon ékszereket lopott. A nyomozás befejezése után átadják az aradi rendőrségnek.

— **Radu Pascu a bucurestii ítélőtábla elnöke.** Bucurestiből jelentik: A bucurestii ítélőtábla elnökének, P. Liciunak rendelkezési állományba való helyezése folytán megüresedett állásba Radu Pascu, az ítélőtábla vezető főügyészét nevezték ki.

— **Öngyilkosságot követett el egy gépkocsivezető, mert elgázolt egy embert.** Bucurestiből jelentik: Tomasevski Mihály gépkocsivezető öngyilkosságot követett el lakásán és meghalt. Az öngyilkos sofőr levelet hagyott hátra, amelyben azzal magyarázta meg tettét, hogy néhány nappal ezelőtt elgázolt egy parasztot, akinek mindkét kezét és lábát amputálni kellett.

Hétnapos

■ **tavaszi GYÓGYKURA a PÜSPÖKFÜRDŐ-ben**

NAGYVÁRAD MELLETT

Viktoria Hotelbe Lei 980.—
Transilvania Hotelbe Lei 1190.—
Dacia Hotelbe Lei 1330.—

! A hétnapos kúrában bennfoglaltatik napi háromszori étlap szerinti étkezés, szoba, gyógy- vagy HULLAM-FÜRDŐ!
Ha reumában szenved, vegye most igénybe a kúrát. A fenti árak június 15-ig meghosszabbíthatók!

Szerelem a gyomron át

Nem tudom, ismeri-e a M. Emile, London egyik előkelő vendéglőjének híres francia főszakácsa azt a közmondást, amely szerint: a szerelm a szívből indul el, de útja a gyomron át vezet? Nem hinném, hogy ismeri-e, de akár ismeri, akár nem, vanat a szellemes, finom és bölcs elbájosnak, amelyet a híres „chef” nemrég tartott egy londoni klubban, körülbelül ugyanez a magva. Az élet, a boldogság, a jólét, a jövő problémáit fejtegette, nem a lélek, hanem a gyomor szempontjából és csak az a különös, hogy a szakács megállapításait a lélekűvár, a nemzetgazdász, a pedagógus és a költő is magáévá teheti. Hogy a házasságban milyen mértékű a konyhától, azt mindenki tudja és hogy az egészséges és tartalmas táplálkozás milyen döntő hatással van a fiatal nemzedék, testi-lelki fejlődésére, az is világos mindenkinek előtt. Amikor ez a bölcs M. Emile — például — azt mondja: „bizállok vám egy kis gyermek gyomrára; felsőbbrendű embert fogok nevelni belőle”, akkor nyilván nem arra gondol, hogy konyhán, tengeri halon, pástétomolon és csemegéken neveljék egy kisgyermeket, hanem arra a felsőbbrendűsége célra, amelyet az egészség, a testi-lelki egyensúly és az élet apró örömeinek megbecsülése, jelent egy emberi életben. A konyhánál mindig meg volt a magja egészen különleges művészet, sőt tudalma, manapság pláne már tudomány is van, hiszen sokasem írtak és beszéltek annyi táplálkozásról, leírásokról és reformokról, mint most egy ideje. A konyhánál azonban filozófiák is van, mint ahogyan az egészséges gyomor, jóétvágy és finom ínyű ember mindig bölcsőbb filozófiával szemléli és ítéli meg az élet és világ dolgait, mint az, aki nem tud, vagy nem szeret jó enni. M. Emile azt mondja: a jó szakács a legromantikusabb lény a föld keretében. Ebben nincs egészen igazsága, mert nem annyira a legromantikusabb, mint inkább a legderűsebb élet-szemléletű lények egyike a jó szakács.

GYÓGYSZERTÁRAK ÉJJEI SZOLGÁLATÁ:

- Szombaton, május 13-án a szolgálati beosztás a következő:
- Az I. kerületben a Reg. Ferdinand uton levő Salvator gyógyszerár
- A II. kerületben a 3 August uton levő Löw gyógyszerár és a Petru Maior téren levő Meisner gyógyszerár
- A III. kerületben a Lahovary téren levő Cristea gyógyszerár
- A IV. kerületben a Vacarescu utcában levő Braun gyógyszerár
- Az V. kerületben a Corvin gyógyszerár és Ujkisodán Panajoth Ernő gyógyszerára állandó éjszakai szolgálatot tart.

Mozi

M Ű S O R:

SZOMBAT, MÁJUS 13.

- APOLLÓ: Nápoly a csókos nap tűzében (angol film)
- ATLANTIC: A csavargók (német film), Honfoglalók (angol film)
- CAPITOL: Szerenád (angol film)
- RIVOLI: A Fekete Sas I. rész (angol film)
- SCALA: Szentpétervári fahér éjszakák (francia film)

— A GÖRÖG KATOLIKUS PAPSÁG NEMZETI ADOMÁNYA. Bucurestiből jelentik: A nagybányai görög katolikus püspök Russu Alexandru értesítette a kultuszminisztériumot, hogy a kerület lelkesései és egyházi tisztviselői, egy napi fizetésüket hadseregfelszerelési célra ajánlották fel.

— LETARTÓZTATTAK DANZIGBAN EGY ANGOL HIRLAPÍRÓT. Danzigból jelentik: A rendőrség letartóztatta az Englez Pictures Post című angol lap Darwoll nevű munkatársát, aki azon a címen érkezett Danzigba, hogy a város középkori részéről fényképfelvételeket készítsen.

— JÚNIUSBAN LESZNEK AZ ÉRETTSÉGI VIZSGALATOK. Bucurestiből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium közlése szerint az elméleti liceumoknak az érettségi vizsgálat június folyamán kezdődik.

— SZABADLÁBRA HELYEZTEK A TENGERRI DRÁMA KÉT NŐI SZEREPLŐJÉT. Constantából jelentik: Több ízben is beszámoltunk arról a megdöbbentő bűntényről, amely a nyílt tengeren, a Pirat nevű hajón történt. Mint emlékeztet, Haupt Vilmos és Kocsis Lajos német állampolgárok kirándulás ürügye alatt kibérelték a Pirat nevű hajót. Amikor a vízijármű eltávolodott a kikötőtől, arra akarták kényszeríteni a tulajdonost és a gépészt, hogy külföldre vigyék őket. Miután a felszólításnak ezek nem voltak hajlandók eleget tenni, mindkettőjüket agyonlőtték. A kettős gyilkosságnak szemtanuja volt Leopoldina Ludvig temesvári leány, a kit egy Utvari Anna nevű constantai tisztviselővel együtt szintén letartóztattak. Miután megállapítást nyert, hogy úgy Leopoldina Ludvigot, mint társnőjét akarattal ellenére vitték a hajóra, az ügyészség elrendelte szabadlábra helyezésüket.

— HÍTVALLÁSOS ISKOLÁK IGENYE A KÖZSÉGEK TÁMOGATÁSÁRA. Tegnap délelőtt az egyházmegyei iskolaszék képviselőitében Unterweger Lóthár dr. kanonok és Kráuter Ferenc dr. tanár megjelentek Ciupe Gheorghe dr. helytartósági vezértilkárnál és a katolikus hittvallásos iskolákna a politikai községek részéről való támogatásért kérést. Az elemi oktatásról szóló törvény alapján elrendeli, hogy a községek költségvetéseinek tizenegy százalékát iskolai célokra kell fordítani. Ráműtötték arra, hogy az ebből való részesedés a hittvallásos iskolákat is megilleti annál is inkább, mert hiszen ezek működése lényegileg csökkentik az állam iskolügyi kiadásait. Ennek ellenére azonban a hittvallásos iskolák ezt a törvényes támogatást nem kapják meg. Ciupe dr. vezértilkár ígéretet tett arra vonatkozólag, hogy a kérdést tanulmányozza és igazságos döntést hoz.

— ELŐKELŐ KATONAI SZEMÉLYISÉGEK UDVARI EBÉDEN. Az udvarnagyi hivatal közli: Május 10-ikén öfelsége II. Carol király Mihai nagyvadásza kíséretében megjelent az ünnepi Te-Deumon és az azt követő cotroceni katonai díszfelvonuláson. Ebéden vendégül látta a miniszterelnököt, a hadfelszerelési, légügyi és tengerészeti minisztereket, a nemzetvédelmi minisztérium államtitkárait és a helyőrség nagyobb csapattestjeinek parancsnokait.

— KERENSZKI SULYOS BETEG. Párisból jelentik: Kerenszki Sándor, aki 1917 szeptember 14. és november 7. között az ideiglenes orosz kormány feje volt, néhány nappal ezelőtt súlyosan megbetegedett.

Hat hónapra ítélték egy temesvári ékszerészt

Braun Sándor temesvári ékszerész üzletében az elmúlt év egyik napján megjelentek a Nemzeti Bank ellenőrei és az aranykészséget ellenőrizték. Ez alkalommal százötven gramm olyan aranyat találtak, amely nem volt a regiszterbe bevezetve. Erről jegyzőkönyvet készítettek és az ékszerész ellen kihágás miatt megindult az eljárás. A törvényszék egy hónapi fogházra ítélte Braun ékszerészt, aki felebezzett az ítélet ellen. Így került az ügy a temesvári ítéltábla elé, amelynek tegnapi tárgyalásán Braun Sándor védője hivatkozott arra, hogy az arany, a mely nem volt bevezetve a könyvbé, nem törzsarany volt, hanem ékszerékről volt szó. Ezeket eredeti formájukban akarta az ékszerész eladni, tehát nem volt szándékában az aranyat újra feldolgozni. Ezzel szemben a táblai ügyész a büntetés súlyosbítását kérte. Az ítéltábla helyt adott a táblai ügyész kérelmének és Braun Sándor büntetését hat hónapra emelte fel.

(—) ANYÁK NAPJA A TEMESVÁRI REFORMÁTUS EGYHÁZBAN. Május 14-én, vasárnap délután 6 órakor a temesvári református templomban anyák napi templomi ünnepély lesz a következők sorrenddel: 1. Gyülekezeti ének, 2. Imádkozik: Ajtay Gábor, 3. Gyülekezeti ének, 4. Prédikál: Horváth István, 5. „Képpel alszom el”, anyák napi ének, éneklük Lantos Margit és Bodnár Erzsébet. 6. Stole: Az anyának imádsága, szavalja: Kovács Juliska, 7. Ajtay: Az én édesanyám, szavalja Singer Pál. 8. Szokolovszki: Szerenád, hegedűm előadja Gaál György, 9. „A legszebb anya”, szavalja Lőrinczy Margit, 10. Lovász Rózsa: Anyák napján, szavalja Grüner Klára. 11. Halleluja énekekből énekel Gebei Lidia, 12. Várdi Antal: „Melyiket”, szavalja Szabath Hajnalka, 13. Muraközi Gyula: „Az anya”, szavalja Kiss Juliska. 14. Sántha: „Anyák” szavalja Ubovits Edit. 15. Gyülekezeti ének. Adományokat a kolozsvári diakonisszaház javára köszönettel fogadjuk. A temesvári református egyház.

Szombati májusi ájtatosság a temesvári templomokban

A püspöki székesegyházban szombaton este hét órakor magyar ájtatosság és magyar szentbeszéd lesz, tartja Pater Ottokár az Imádkozó Krisztus címen. A belvárosi plébániatemplomban este nyolc óraor német ájtatosság, szentbeszéd nincs. A gyárvárosi plébániatemplomban este 7 óraor német ájtatosság, szentbeszéd nem lesz. Az erzsébetvárosi plébániatemplomban este fél-nyolc óraor ájtatosság és utána német konferenciabeszéd, tartja Pater Johannes. A józsefvárosi plébániatemplomban este negyednyolc óraor német ájtatosság és német szentbeszéd, tartja Lamouth Gyula teológiai tanár. A mehalai plébániatemplomban este félnyolc óraor magyar ájtatosság, szentbeszéd nincs.

(—) ESPERESI LÁTÓGATÁS AZ UNITARIUSOKNAL. Vasárnap, május 14-én istentisztelet lesz a temesvári lutheránus templomban. Az istentiszteletet Barabás Miklós, Kolozs-doboka köri unitárius esperes tartja délután négy óraor. A temesvári unitárius egyházközösség megalakulása óta most rendezi első esperesi látogatását.

(—) BEIRATKOZÁSOK A NEMZETI GÁRDÁBA. A temesi helytartóság nemzeti gárdájának parancsnoksága közli, hogy a nemzeti gárdába való felvételre naponta délelőtt nyolctól egy óráig és délután négytől hatig lehet jelentkezni. A beiratkozás a helytartóság palotájában a 97 számú szobában történik.

A pénzügyminisztérium által előírt és a temesvári pénzügyigazgatóság által aprobált raktárkönyvek hitelesítve kaphatók
MORAVETZ-cégnél
Telefon: 29—70.

(—) A CÉGBIZOTTSÁG ÜLÉSE. A temesi cégbizottság, amely a királyi helytartóság területén a cégek működését engedélyme tárgyában határoz, ülést tartott és ezen alkalommal hat cégjegyzési kérvény került tárgyalásra. A bizottság Mencer Béla aradi cipőkereskedő és Lázár Romulus aradi vaskereskedő cég működését engedélyt megadta, egy kérvényt elutasított, harmat pedig a legközelebbi ülésre halasztott.

(—) ÖNGYILKOS GAZDALKODÓ. Pavlov Pavel ötvennégy éves csenei lakos az istállóban felakasztotta magát és mire rátaláltak már halott volt. A csendőrség megállapítása szerint Pavlov Pavel nyomora miatt lett öngyilkos.

(—) ANYÁK NAPJA ÜNNEPÉLY AZ ÚJKISODAI REFORMÁTUS EGYHÁZBAN. Az újkisodai református nőszövetség 14-én, vasárnap este 8 órai kezdettel a református imaházban anyák napi ünnepélyt rendez, amelynek műsora keretében az éneklőkari és zeneszámokon kívül szavaltatok, különböző jelenetek lesznek.

(—) SZÜLETÉSEK. Az anyakönyvi hivatalban a következő gyermekek születését jelentették be: Nagy Mária Margit, Varga Sádor. Prunkl Gerda, Balog Juliánna.

Megnyílt Bucurestiben a német propaganda-kiállítás

Bucurestiből jelentik: Calinescu Armand miniszterelnök jelenlétében pénteken nyitották meg a propagandaügyi minisztériumban a német turistákai kiállítást. A megnyitó ünnepségen jelen volt Fabricius bucarestii meghatalmazott miniszter, valamint a német követség tisztviselői is. Elsőnek Mayer német propagandaügyi minisztériumi tanácsos beszélt, aki rámutatott azokra az előnyökre, amelyeket Németország nyújt a turistáknak. Utána Fabricius, Németország meghatalmazott minisztere szólt fel, aki megköszönte Titeanu Eugen miniszter fáradozását, amelyet a német turistakiállítás érdekében kifejtett és hangsúlyozta, hogy az a román kiállítás, amelyet a közeljövőben Berlinben nyitnak meg, épp olyan támogatásban részesül majd, mint amilyenben a német kiállítást részesítették Bucurestiben. Az elhangzott beszédre Titeanu Eugen miniszter válaszul és kifejtette, hogy csakis a kölcsönös megismerés hozhatja közelebb a népeket és az egymás iránti tisztelet képezi alapját az együttműködésnek.

Az ingatlanilyvántartási könyvecskék benyújtásának sorrendje

Ma, szombaton a következő temesvári uccák háztulajdonosai kötelesek benyújtani az ingatlanilyvántartási könyvecskéket: Nicolaevici, Nepos, Negroi, Nero, Nicolint, Nistru, Norilor, Negruzzu, Noua, Napoleon, Novac Aurel, Odobesti, Oltuz, Olimp, Ofcea, Olanda, Ovidiu, Odobescu, Oltul, Onitiu Virgil, Ormos és Olanescu ucca. Az ingatlanilyvántartási könyvecskéket délelőtt nyolc és egy óra között, délután pedig öt és hét óra között lehet benyújtani a rendőrkövesztura épületében az ötös számú irodában.

(—) HALALOZÁSOK. Meghaltak: Petrovici Susanna született Gábor hetvengy éves, Schwarz Magdolna született Laub hatvankilenc éves, Kalty Ferenc hatvangy éves kereskedő, Schneider Istvan Gusztáv két napos, Homa Juliánna született Benkő hetvennyolc éves, Bandu Persida huszonkilenc éves gyári munkásnő.

(—) A LEÁNYKONGREGÁCIÓ TAGAVATÁSA. XII. Pius pápa rendelkezése folytán május hónap második vasárnapja a kongregációk vasárnapja. Ennek megünneplésére a temesvári összes kongregációk vasárnap, 14-én reggel nyolc óraor a belvárosi plébániatemplomban összegyűlnek, ahol a leánykongregáció tagavátást tart. Az ünnepélyes tagavátás után délelőtt félkilenc óraor szentmise lesz együttes szentáldozással.

(—) A FŐPOLGÁRMESTER A RÓNACON. Tieran Emil dr. főpolgármester Ciurceu Vasile városi főmérnök kíséretében a Rónacon járt, hogy a helyszínen megvizsgálja ennek a külteleknek a kivánságait. A főpolgármester intézkedett, hogy a Rónacra vezető utat jókárba hozzák és ezzel biztosítsák az autóbusszjáratok zavartalanágát. Megtekintette az állami iskolát és az óvodát és elrendelte az ott szükséges tatarozási munkálatok elvégzését. Végül több telket megtekintett, amelyek közül egyet kiválszatanak majd az építendő rónáci görög keleti román templom számára.

(—) JAHNER REZSŐ GYÓGYSZERESZT MEGOPERÁLTÁK. Az igralmasrend kórházában műtétet hajtottak végre Jahner Rezső temesvári gyógyszerészen. A műtét kitünően sikerült és a nyolcvanhét esztendő Jahner Rezső jól érzi magát.

Szerkesztői üzenetek

B. A. Temesvár. Legutóbb május 11-iki lapszámban közöltük. Előfordul, hogy tördelési okok miatt nem a közgazdasági rovatban, hanem a hírek között jelenik meg, így történt május 11-én is. Ha közben elmaradt a közlés, annak a jele, hogy az árak nem változtak. A kérésnek szívesen teszünk eleget és a jövőben újra naponta közöljük majd.

B. T. Gild. Országfejlesztési kötvényeit nem húzták ki.

SCALA

A szezon legszebb oroszjárgyu filmje

A szentpétervári fehér éjszakák
„GABY MORLAY” világfilmje

= KÖZGAZDASÁG =

Megalakult az új temesvári iparosegylet

Beszámoltunk a temesvári ipari munkaadók szindikátusának utolsó évi közgyűléséről, amely a céhtörvény intézkedéseinek megfelelően kimondta a szindikátus felszámolását és utána nyomban megalakították az iparosok új egyesületét. A szépszámban megjelent iparosság előtt Kovács István, a felszámoló ipari szindikátusnak éveken át volt fáradhatatlan munkásságu elnöke, meghatott szavakkal búcsúztatta a szindikátust és méltatta annak az iparosság érdekében mindenkor kifejtett tevékenységét. Rámutatott arra, hogy

a szindikátus elismert tényezője volt az ország gazdasági életének,

aminek tizennyolc éven át ismételt adtak kifejezést azok a közéleti előkelőségek, kormánytagok, akik a szindikátus vendégei voltak. Nem egyszer állapították meg ezen megalapítások során, hogy az ipari szindikátus mint intézmény és az a miniszter is, aki annak idején 1921-ben a szindikátusi törvényt megalkotta, büszkeséggel hivatkozott arra, hogy

a temesvári szindikátus a legszebben valószínűsítette meg az általa életrehívott törvényt és annak elgondolását.

Jóleső érzéssel hivatkozott Kovács István elnök ezekre a mozzanatokra, amelyek a szindikátus működésének legértékesebb elismerését képezik, egyben hálás köszönetét fejezte ki mindazoknak,

akik lehetővé tették ezt az eredményes működést, köszönetet mondott a temesvári iparosságnak, az egyes szakcsoport elnököknek és többi munkatársainak.

A záró aktus után Kovács István elnök megnyitotta az új iparosegylet megalakulását kimondó közgyűlést, amelynek jegyzőkönyvét Vetterány Viktor dr. és Gazda József vezették, hitelesítők lettek Götz László építész és Dóczy Árpád asztalosmester. Az alapszabályok elfogadása után

egyhangúlag kimondták az új egyesület megalakítását és megválasztották annak választmányát.

Ennek tagjai a következők lettek: Arendt Gyula, Gutu Simeon, Götz László, Hirschl Albert, Hollinger Miklós, Huhn János, Kovács István, Oláh Sándor, Reichardt Gyula, Reichenbach Sándor, Romy Kálmán, Szappanos Gyula, Szász János, Tillich Rezső, Wanthum Brunó, Walzer Miklós és Wawrinszky Béla. Ellenőrök lettek Csendes Lipót, Hermann György és Österling János. A választmány a maga tagjai köréből megválasztja majd az új egyesület elnökét és két alelnökét. Az adminisztratív teendőket és az iroda vezetését Gazda József titkár látja el, aki eddig is hosszú éveken át hűséges szószólója volt az iparosság érdekeinek.

Új törvény készül a gyapju értékesítéséről

80 leies beváltási árat javasol a Mezőgazdasági Szindikátus. Május végén ül össze a most megalakuló bizottság

A földművelési minisztériumban törvénytervezetet dolgoztak ki a gyapju értékesítésének új rendjére. 1935. óta a hazai gyapju-termelést a megfelelő racionalizálással sikerült csaknem kétszeresre fokozni. 1935-ben 1.730.214 kg., 1936-ban 1.947.521 kg., 1937-ben 2.136.858 kg., 1938-ban 3.016.164 kg. gyapju került forgalomba. A készülő törvénytervezet a következő elveken épült fel: 1. a minimális árakat évről-évre állapítja meg a minisztérium, 2. a szövetkezetek átszervezésével az értékesítő szervek száma csökken, 3. a gyapju értékesítése szakismereteket követel.

A jövőben kihágási jegyzőkönyvet csak a

megyei mezőgazdasági és állategészségügyi szolgálatok főnökei vehetnek fel. Az értékesítés a mezőgazdasági szervezetek és a szövetkezetek útján a minisztérium naplóban közzétett árakon történik. Május végén az úgynevezett „gyapjuértékesítési bizottság” megkezdte működését és az a mezőgazdasági szindikátusok, a gyárak, a juhtenyésztők és a nemzetvédelmi minisztérium képviselőiből áll.

A gyárakra néve tovább is az a szabály, hogy az importnál tartoznak a belföldi gyapjuvásárlást igazolni. Ertesülésünk szerint a Mezőgazdasági Szindikátusok Szövetsége 80 lei kg.-kinti beváltási árat javasol.

Eredményes munkát végzett a román-angol gazdasági bizottság

Az angol bizottság elnökének nyilatkozata.

Constantából jelentik: Tegnap délután megérkezett Constantába Sir Frederich Leith Ross, a Romániában időző angol kereskedelmi küldöttség elnöke, aki a következő nyilatkozatot adta a sajtó munkatársainak:

— Nagy elragadtatással szemléltem végig Románia természeti szépségeit, különösképpen a Duna-deltát, amely egészen különleges természeti szépséget nyújt. Ami az angol-román gazdasági viszonyt szorosabbra fűző megállapodást illeti, erről annyit mondhatok, hogy Bucurestiben tegnap a tárgyalásokat eredményesen fejeztük be.

Frederich Leith Ross Constantából Basarabiába utazik és csak azután hagyja el az országot.

(=) PIACI ÁRAK TEMESVÁRÓTT tegnap a hetipiacon a következők voltak: Tojás darabja 1.70—1.80, szárazbab kilója 12—14 lei, lencse kilója 14 lei, idei kalarábé darabja 2.50—3 lei, sárgarépa kilója 6—7 lei, paszternák kilója 8—10 lei, hagyma kilónként 5—6 lei, fiatal hagyma csomója 0.50—1 lei, fiatal retek csomója 1.50—2 lei, paraj kilója 3—4 lei, spárga kilója 16—20 lei, saláta fejenként 0.50—1 lei, idei uborka darabja 5—8 lei, zöld paprika darabja 1.50—2 lei, töltési való paprika 4 lei darabja, sóska csomónként 1 lei, kapor csomója 1 lei, levesbe való zöldség csomója 1—2 lei, új krumplics kilója 23—24 lei, cseresznye csomója 1 lei, gomba literje 10—12 lei, méz kilója 44 lei, tejfel literje 38—40 lei, tehéntúró kilója 14—16 lei, juhtúró 24—26 lei, főzővaj kilója 70—72 lei, teavaj kilója 80 lei, alma kilónként 10—35 lei.

Árfolyamok

PÉNTEK, MÁJUS 12.

Hivatalos árfolyamok: (az első szám a vételt, a második az eladást jelenti) Holland forint 75.28—76.45, belgas 23.87—24.23, angol font 662.40—672.75, olasz lira 7.172—7.172, dollár 141.52—143.59, francia frank 3.78—8.85, svájci frank 31.81—32.29. Ezekben az árakban a devizafelár is bennfoglaltatik. Dinár 2.398—3.05, pengő 25 és 26.50—27, német márka 40.50—41.50.

Az exportból eredő, szabadforgalomba hozható devizakvóták árfolyamai lanyhábbak. Bucurestiben tegnap délig a következő árfolyamok alakultak ki: angol font, 20%-os kvóta 1400—1405, angol font, 30%-os szabadkvóta 1648—1680, angol font, 20%-os kvóta 1365—1400, angol font 40%-os kvóta 1050—1061, holland forint, 30%-os sz.-kvóta 187—193, dollár, 30%-os szabadkvóta 353, svájci frank, 30%-os kvóta 80.75, francia frank, 30%-os sz.-kvóta 9.60, belgas (kliring) 59.25, belgas, 15%-os 60, zloty, 30%-os kvóta 67.50, svédkorona, 30%-os kvóta 87.50.

(=) GABONÁRAK. (A Dengl és Kleinmann cég jelentése). A bányási gabonapiacon csekély az üzleti forgalom, mert csak a tengeri iránt van élénk kereslet. Az árak tartottak és az irányzat nyugodt volt. A piaci árak a következők: temesi búza 360, torontáli búza 370, tengeri 395, korpá, 320, zab 460, takarmány árpa 380, tavaszi árpa 410, muharmag 400, napraforgómag és tökmag 750 székilonként.

Az Erdélyi Gazdasági Egyesület közleménye

A gyapju nyírásáról

Közeledik a juhtartó gazdák aratása, a gyapjunyírás ideje, ezért talán nem lesz felesleges, ha néhány szót szólnunk a gyapju helyes nyírásáról és annak eltartásáról. Az elmondandók vonatkoznak nagy általánosságban minden gyapjuféleségre, de különösen a finomabb gyapjúra.

A nyírás idő közeledtével gondosan ügyeljünk juhainkra, hogy azok meg ne ázzanak, mert egy részt az azott gyapjút nagyon nehéz nyírni, másrészt az azott gyapju szárítása és eltartása is körülményes. Készítsünk elő nyírás céljaira megfelelő tágas helyiséget, amelyet takarítsunk alaposan ki, hogy az por és piszokmentes legyen. Hozzuk rendbe padlóját, hogy a lehullott gyapju tisztán összeszedhető legyen. A nyíró padok alá esetleg ponyvát is teríthetünk. Gondoskodjunk jó nyírókról, akik ebben gyakorlottak. Ügyeljünk, hogy a nyírók mentül kisebb tarló hagyjanak, mert annál több gyapjut kapunk a juhokról, minél kisebb tarló marad rajtuk. Fontos továbbá, hogy a nyírók egyenes vágással vágják le a gyapjút és ne darabolják azt össze, mert az sok értékten hulladékot ad. A rossz nyíró könnyen megvágja a juhot, pedig ez nagy hiba, mert a sebhelyeken többet nem nő gyapju, hanem csak értéktelen durva szőr. Az esetleges vágások helyét nyomban kenjük be kékköves zsírral. A lenyirt bundát terítsük az osztályozó asztalra, mely 3×3 m. léckeretből áll, melyre 2×2 cm-es lukbőségű háló van kifeszítve. A keretet egy méter magas kecske lábakra helyezük. A ráterített bundát megrázogatjuk, amiáltal a hálón keresztül a szemet, takarmánytörmelék és hulladék a földre fog hullani. A kiterített bundából a has és láb részeket, szennyes gyapjút levesszük és külön zsákoljuk. Az így megtakarított bundát, a nyírott részelvel kifelé összegöngyöljük és bálába (nagy gyapjuszákba) tesszük. Egy-egy zsákba oca egy máza gyapjút tegyünk. A zsákok négy sarkára fület csinálunk, hogy könnyebben legyen vihető. Minden zsákon legyen jelzés, hogy milyen gyapjút tartalmaz és a tulajdonos neve, vagy kezdő betűi. Ivar nem és kor szerint külön-külön zsákba tegyük a gyapjút és azt a zsákon jelezzük is.

A gyapjút csak száraz állapotban szabad szákolni és nyírás után várjuk meg, míg a gyapjuból a test melege elszáll, mert a zsákokban könnyen beemelegszik és akkor veszít értékéből.

Hűvös száraz helyen raktározzuk és a zsákokat ne tegyük a földre, hanem ászokfára, mert megpenészedik a földön.

A tiszta és jól kezelt raktározott gyapjuért mindig többet fizet a kereskedő és gyáros és szívesebben veszi azt.

Sybillie Schmitz, az UFA nagytehetségi művésznője, a Hotel Sacher című új film női főszerepét játssza

SPORT

Ploesteanu középfedezetet játszik a Victoria ellen

Mint ismeretes, a román-jugoszláv mérkőzésen Fieraru az első félidő 33-ik percében úgy megsérült, hogy hetekig nem játszhatik. A Venus most középfedezet nélkül maradt, ami arra indította a bucarestii csapat vezetését, hogy Ploesteanut a Victoria ellen ezen a poszton szerepeltesse. Ploesteanu, aki a román-jugoszláv mérkőzés hőse volt, olyan teljesítményt nyújtott a lesérült Fieraru helyén, hogy a fővárosi lapok még ma ideérkező számai is mind tele vannak Ploesteanu szereplésével.

Ploesteanu az Universitatea színeiben kezdte pályafutását s volt játékosársai nagy ünneplést készítenek elő fogadtatására, aki, mondhatni, egymaga nyerte meg a jugoszlávok elleni mérkőzést. A Venus valószínűleg a pénteki gyorssal érkezik Kolozsvárra és szombat délelőtt a városi sporttelepen Jánosi vezetésével könnyebb edzést tartanak.

Davis Cup-eredmények

Bécs, Németország — Svájc 5:0. Menzel — Maneff 6:8, 6:3, 5:7, 6:2, 6:3. Henkel — Fischer 6:2, 2:6, 6:1, 6:3. A német Henkel — Meaxa pár is győzött az utolsó két egyest is a németek nyerték meg.

Lengyelország — Hollandia 4:1.

Jugoszlávia simán nyerte az Írország elleni mérkőzést, melyet 5:0-ra nyert meg. A második fordulót a jugoszlávok Budapesten Magyarországgal ellen játsszák.

Petre Cristea sikere Finnországban. Finnország nagydíjas autóversenyén Petre Cristea kitűnő sikerrel szerepelt, amennyiben a turautók csoportjában a svéd Westerholm mögött második helyen végzett.

Egységes mezben indulnak a versenyeken a magyar sportolók. A magyar Országos Testnevelési Tanács ideiglenesen úgy döntött, hogy az összes magyar versenyzők minden sportágban, ezentul egységes mezben, piros ingben és fehér nadrágban (bordó melegítő öltözékben „Hungária” felírással) fognak szerepelni nemzetközi versenyeken. A végleges és részletes mez csak részleteiben fog változni, később állapítják meg.

MAJD NEM INGYENUTAZHAT
Bucurestibe május 15-ike
és június 15-ike között!

A „Bucuresti Hónap” tartama alatt. Az államosutak összes vonalain általános

50%-os kedvezmény.

Ezen kívül minden péntek este 12 órától hétfő este 12 óráig

75%-os kedvezmény.

Szállodákban, vendéglőkben és üzletekben mélyen leszállított árak. Rendkívüli látványosságok, kedvezményes belépti díjakkal.

Cernauti — Bucuresti 3:1 (3:0). A vasárnapi második Unirea Kupa-mérkőzést Cernautiban a helyi csapat meglepetésre 3:1 (3:0) arányban nyerte meg Bucuresti ifjúsági válogatottjával szemben. A következő fordulóban Nagyszében — Cernauti találkozót lesz.

Sport-Foto-Optic
A legolcsóbb sportcikkék és azok javítása.
A. M. Mülley-nél
TIMIȘOARA
I., Strada Solderer 11. sz.

Uj 500 méteres mellúzó világrekord. A Solingenben tartott uszóversenyen Artur Henia német uszó az 500 méteres mellúzásban 7 perc 13 mp-cel új világrekordot állított fel. A régi rekordot az amerikai Joe Higgins tartotta 7 p. 18.8 mp-cel.

Magyar uszók edzései. A legutóbbi válogatott edzésen Elmer a 100 méteres gyorsúszásban 1 perces időt ért el. Csik dr. is megkezdte edzését és első futamán 1 p. 02.2 mp-es időt ért el. A 100 méteres mellúzásban Kulcsár és Fábián holtversenyben 1 p. 14 mp-es időt usztak, a 100 méteres hátúszásban Galambos ideje 1 p. 13.4 mp. volt.

Kaunasban rendezik meg az európai kosárlabda bajnokságot. Kaunasban május 21.—23 között rendezik meg Európa kosárlabda bajnokságát, melyre hét nemzet nevezett be, köztük a magyarok is.

Az angol fedettpálya bajnokság győztese. Anglia fedettpálya teniszbajnokságát a kínai Kho Siu Kie nyerte meg, aki honfitársát, Choyt a döntőben 7:5, 6:4, 6:4 arányban győzte le.

Másfélmillió bevétel a román — jugoszláv mérkőzésen. 18 ezer fizető néző volt a vasárnapi Románia — Jugoszláviai labdarugó mérkőzésen, a bruttó bevétel 1 millió 400 ezer leit tett ki.

GYILKOSSÁG
A MOZIBAN

89

A Déli Hírlap eredeti regénye
Írta: Félégyházi András

Utánnyomástilos.

— Az egészben az a legszebb, hogy este nem rohansz el mellőlem, nem hagysz egyedül és nem megy azt a ronda gíggolómesterséget úzni. Velem töltöd az estét, a nappal legnagyobb részét pedig nem fecsereled el alvással.

— Arra vágytam mindig, lelkem, Mariannom, hogy minden percében a napnak együtt lehessék veled. Már most is milyen szép ez, falun pedig még kedvesebb lesz.

A Rue de Vaugirardról már befordulni készültek a Square des Vergennesre, amikor Mariannának eszébe jutott a levél:

— Sandy, elfeledted a levelet földadni, amelyet madame d'Hivernek írtál.

— Az ám. Ebből is láthatod, mennyire nem szívügyem ez a história.

Az egyik trafikban bélyeget vett, ráragasztotta a borítékra és bedobta a levélzárknyébe.

— Az utolsóelőtti levél, — mondta.

— Még egyet engedélyezek, — szót Marianne derűs hangon, amelyben azonban benne érződött a villámlás, — többet azonban semmi körülmények között.

Odahaza Limoujel megnézte az ajtón függő postaszekrényt. Levél volt benne, amelyet eredetileg a Rue de Sévres 9 szám alá címeztek, de amelyet a posta Limoujelnak korábbi intézkedése alapján továbbítottak a Square des Vergennesre. A levelet a Crédit Lyonnaisé párisi intézete küldte. Limoujel csak nehezen elfojtott izgalommal szakította föl a borítékot.

— Van szerencsénk értesíteni, — olvasta, — hogy lyoni intézetünk közlése értelmében ön madame Yvonne d'Hiver rendeletére az általa kiállított és önnél levő csekk ellenében nálunk hatszázötven ezer frankot jogosított fölvenni. Az összeg

bármikor rendelkezésére áll. Fogadja megkülönböztetett tiszteletünk kifejezését, mellyel vagyunk szolgálatára készen...

A levelet odaadta Mariannának:

— Holnap fölveszem a hozományod második részletét, drágám.

Marianne nem válaszolt nyomban.

Képkodva szedte elő kulcsait, sebtiben kinyitotta a szekrényt, kirántotta onnan dobozat, amelyben pénzt és takarékkönyvét szokta tartani.

Fölnyitotta a födelet.

A sok bankjegy, a csekk és a takarékkönyv hiánytalanul ott volt.

Marianne könnyebbülten sóhajtott:

— Hála Istennek, nem hiányzik semmi. Egy pillanatra eszembe jutott, hátha távollétünkben ellopták. Erre a gondolatra jéghideg érzés futott végig a hátgerincemen.

— No látod, — nyugtatta meg Limoujel, — az ijedelmed alaptalan volt.

— De azért mégse jó ezt a sok pénzt idehaza tartani. Holnap még hozzájön a hatszázötven ezer frank. Meglevő pénzümmel és a takarékkönyvvel ez több jóval egy milliónál. Rettenetes lenne, ha távollétünkben betörnének nálunk és elvinnék. Nem is volna csoda, hiszen annyi szedett-vedett népség lakik ebben a házban.

— Ez igaz, angyalom. Talán fel is feszítenék ajtónkat, ha csak sejténék is, hogy pénzünk van. De erről nem is álmodnák. Azt hiszik, hogy mi is olyan léhák vagyunk, mint ők és minden keresetünket elherdáljuk. Ha mondanád is, hogy takaréka tette keresetem egy részét, nem hinnék el. Arra pedig még képeletünkben sem mernek gondolni, hogy most ilyen nagyszerű vágást csináltam.

— Azonban mégsem tanácsos ennyi pénzt idehaza tartani, — vélte az óvatos Marianne.

— Nincsen is szándékomban, hogy a pénzt itt hevertessem, — szót Limoujel.

— Hol akarod elhelyezni?

— Megvan rá a megfelelő tervem. Holnap beváltom a Crédit Lyonnaisénál a csekket, de beváltom a te bankodnál a takarékkönyvet is. A pénzt aztán jellegre helyezem el valamely bankban. A jelégét csak ketten tudjuk majd, te meg én. Csakis ezzel a jellegével lehet majd a pénzt fölvenni bármelyikünknek.

— Minek ez a sok ceremónia, Sandy?

— Az embernek körültekintőnek kell lennie és számolnia kell minden eshetőséggel. Kizártnak tartom ugyan, hogy madame d'Hiver feljelentene, azonban esetleg mégis megteheti. Kereshetik rajtam a pénzt. Nem találják. Végigjárhatják az összes párisi bankokat és szimatolhatják, hogy Alexandre Limoujelnak, vagy Marianne Mireillejónak van-e betétkönyve? Hiába lenne minden fáradósuk. A jelég betéről nem tudják megállapítani, hogy az kié.

— Te mindenre gondolsz, Sandy.

— Kötelességem, hogy a nehezen megszerzett kincset megőrizzem.

— És mi lesz a jelige?

— Falusi birtok.

Aznapi programjukat úgy hajtották végre, amint megbeszélték. Este megnézték egy új filmet, utána pedig megvacsoráztak.

Másnap délelőtt Limoujel megjelent a Crédit Lyonnaisé márványos helyiségében, bemutatta az intézet levélét és a csekket.

— Rendben van, — jelentette ki a tisztviselő, — van a monsieurnál személyazonossági igazolvány?

— Hogyne volna, — felelte Limoujel.

Előmutatta fényképes autózvezetési jogosítványát.

Nem telt bele öt perc és leszállították neki a hatszázötven ezer frankot. A pénzt beletette irattáskájába, ahol külön borítékban ott volt a Lyonnab kapott háromszázötven ezer frank és a takarékkönyv is.

A Crédit Lyonnaisé előtt beült az ott veszteglő autóbá, amelyben Marianne várakozott rája. Elhajtottak abba a bankba, amelyben Marianne megtakarított pénzt elhelyezte. Ott közel százezer frankot vett föl Limoujel.

Amikor visszaült Marianne mellé az autóbá, halkán kijelentette:

— Ugy határozom, hogy ezt a te pénzedet magunknál tartjuk. Erre szükségünk lesz az utazásra és a megélhetésre. A kerek milliót azonban elhelyezzük.

— Hol?

— A Banque du Breffagnenál.

(Folytatása következik.)

Ismeretlen egyének röpcédulákon ismertették Cvetkovics és Macsek megállapodásának tartalmát

Rómából való visszatérése után dönt Pál herceg a szerb-horvát kérdés tárgyában

Belgrádból jelentik: A jugoszláv fővárosban és Zágrábban ma ismeretlen forrásból röpcédulák kerültek forgalomba, amelyek részletesen közlik

a Cvetkovics miniszterelnök és Macsek horvát vezér között létrejött megállapodás állítólagos szövegét.

E szerint a jugoszláv alkotmány 116-ik paragrafusa alapján azonnal egyesítik a szávai és a tenger melléki bánágokat és ehhez hozzá csatolják Dalmáciának Dubrovnikiig terjedő területét.

Ez a terület visszatartja teljes önkormányzatát. A többi vegyes nemzetiségű vidék lakossága demok-

ratikus népszavazással kell, hogy döntsön, vajjon az autonóm Horvát- és Dalmátországhoz, avagy Szerbiához kíván-e tartozni. Az autonóm területen a pénzügy, hadügy és külügy kivételével, minden más közigazgatási és kulturális ügyben teljessé lesz az önkormányzat.

A régi jugoszláv terület és az autonóm terület között szerződés jön létre, amely szabályozza a két nép egymáshoz való viszonyát.

Belgrádban arra számítanak, hogy Pál jugoszláv régensherceg jelenlegi római látogatása után a fenti alapon megindulnak az új tárgyalások.

Ősszel megkezdik Brit-Guyanában a telepítéseket

A szakbizottság kísérleti telepítéseket javasol. Chamberlain miniszterelnök beszéde az alsóházban

Londonból jelentik: Az alsóházban Chamberlain miniszterelnök Williams kérdésére kijelentette, hogy a kormány örömmel üdvözi a brit-guyanai kivándorlási lehetőségeket tanulmányozó bizottság jelentését, amely kísérleti telepítéseket javasolt Guyanára. Az angol kormány kész messzemenő támogatást nyújtani minden telepítési akcióhoz, amelyet a menekültügyi szervezetek elhatároznak és a telepítésre alkalmas területeket szívesen bérbeadja. Végül annak a reményének adott kifejezést, hogy a telepítések idén ősszel már megkezdődnek.

Palesztinai zsidó körökben nem nagy lelkesé-

déssel fogadták a zsidó-kivándorlók Brit-Guyanára való letelepítésének híreit. Általában úgy vélik, hogy ez a terv ellentétben áll a cionizmus által kivívott jogokkal, amely szerint a zsidó nemzetet Palesztinában kell megalapítani.

Chamberlain miniszterelnök ma délután fogadta Weizmann dr.-t a cionisták világszövetségének elnökét, aki később Malcolm MacDonald gyarmatügyi miniszternél jelent meg kihallgatáson. Úgy a kormányelnökkel, mint a gyarmatügyi miniszterrel Weizmann dr. a palesztinai kérdést beszélte meg.

Rádió

SZOMBAT, MÁJUS 13.

Bucuresti. 7: Hanglemezek. Ritmikus torna. Ház-
tartási és orvosi tanácsok. 12: Déli hangverseny.
13: Időjelzés, sport és vízállásjelentés. 13.05:
Hanglemezek. 14: Látványosságok. 14.10: Hi-
rek. 14.30: Hanglemezek. 15.10: Aktualitások.
17: Az országórák órája. 18.15: „Munka és jó-
kedv” órája. 19.15: Időjelzés és időjárásjelentés.
19.17: Az ország. 19.32: Zenekari hangverseny.
20.10: Előadás. 20.25: Énekkari hangverseny.
21: Rádió posta. 21.15: Táncczene. 22: Sportered-
mények. 22.15: A rádiózenekar hangversenye.
23: Hírek. 23.15: Hanglemezek. 23.45: Hírek
francia, olasz és angol nyelven.

Budapest I. 7.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.
11.15: Ifjúsági rádió. 11.45: Mit nézzünk meg?
13.10: Farkas Sándor cigányzenekara. 14.30:
Dalok és hangszerszólók (hanglemezről). 17.00:
„Bábszínház” Közvetítés. 18: Hírek szlovák és
ruszin nyelven. 18.10: Szalozzenekar. 19.15: „A
szélmalmok tája” (Felolvasás). 18.45: Kalmár S.
magyar nótákat énekel. 20.15: Hírek. 20.45:
Rang és mód. Színmű három felvonásban. 22.40:
Hírek, időjárásjelentés. 23: Táncczene. 23.40:
Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
24: Operaházi zenekar.

Budapest II. 19.45: Mezőgazdasági félóra. 20.30:
Felolvasás. 21: Hírek, lövészversenyeredmények.
21.20: Hanglemezek. 22: Kiss Lajos cigányzene-
kara. 23.05: Időjárásjelentés.

Bécs. 20: Hangképek. 21.15: Tarka-est. 23.30:
Táncczene.

Belgrád. 18.30: Ének. 19.20: Lemezek. 23.15:
Vendéglői zene.

Milánó. 20.25: Lemezek. 21.35: Könnyű és tánc-
zene. 22: Zenei játék. 23: Dalok.

Pozsony. 20.30: Szlovák dalok. 21.30: Operatárs-
letek. 22.15: Zenekari hangverseny.

Varsó. 19: Lemezek. 20.15: Operatársletek.

APRÓ HIRDETÉSEK

Az este 6 óráig feladott hirdetések másnap reggel megjelennek

Az 1933. júl. 18-án megjelent 69094. sz. miniszteri rendelet alapján apróhirdetési áraink a következők: állástkeresés, elveszett tárgyak, eltűnt személyek, fűrdő- és gyógyhely hirdetések szavankint egy leu. Levelezés nem közölhető. Házasság szavankint öt leu, minden más rovatban szavankint két leu. Legkisebb apróhirdetés tíz szó. Az apróhirdetések díja előre fizetendő. — Apróhirdetéseket felvesz I. kerület: Déli Hírlap kiadóhivatala, Piata I. C. Brătianu 3. III kerület: Tamás-trafik, Piata Badea Cărtan 8. — Kardos-trafik, Piata Traian (szerb templom mellett) Grósz-trafik, Calea Dorobantilor 2. III. kerület: Helfenbein-trafik, Piata Lahovari IV. kerület: March-trafik, Piata Kütl. — Nőgrády-trafik, (Ti voli mellett). Olariu-trafik, Piata Dragalina 6. Telefon: 45—06. — Vittek-trafik. Bul. Carol 54. — Galgóczy-trafik, Strada Brătianu 15/a. Telefon: 45—13.

Alkalmazás

Mindenes jó bizonyítvánnyal felvétetik. III., Piata Plevnei 8. I. em. 923

Szobaleány jó bizonyítványokkal, azonnal felvétetik. Jelentkezés I. Rózsakert Eminescu-park sarkán Hush a. d. Sonne. 958

Állást keres

Mosást, vasalást és takarítást vállal erős, egészséges tiszta asszony. Engelmänné Ujfreidorf XXVI. ucca 21. 975

Lakás

Kétszobás lakás fürdőszobával azon-
nalra kiadó. I. Str. Ungurianu 17. 959

Lakás kiadó kétszoba, konyha, élé-
kamra. IV., Str. Fröbl 28. 963

Adás-vétel

Porszívógép jó állapotban olcsón el-
adó. Cím a kiadóban. 924

Komplett nikkelező telep, egy-egy méter hosszú könyvkötő olló, egy három és egy kétajtós garderozszekrény, egy dinamógép 4 volt, egy keverő gép Pfeidler gyártmány, egy Richter-féle esztergapad, egy nagy cinlemezrel fedett munkaasztal olcsón eladó. Felvilágosítások 27—66 telefonszám alatt, vagy Kecskemétnél, I. Duca ucca 2. 961

Ha szép akar lenni?

Használjon KULKA-féle krém-
tejszínt, krém-tejszínt és li-
ompudert, három színben. Kap-
tató kizárólag a

Városi
gyógyszertárban
a „Fekete Sashoz” I. Piata I. C.
Brătianu.

Köszönetnyilvánítás

Mindazon rokonok, jó barátaink és ismerőseink, akik felejthetetlen drága jó Apánk, illetve rokonunk

BERGER IMRE fogász
temetésén megjelentek, valamint azok, akik előszóval, vagy írással fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek, fogadják ezuton leghálásabb köszönetünket. **A gyászoló család**

Külföldre

Két irodahelyiség a kormányzati épülettel szemben ügyvédi irodának különösen alkalmas, június 1-re kiadó. I. Str. General Doda 3. 933

Jégszekrények

mészárosok, cukrászok, háztartások ügyszintén söntéspultok korsma-
rosok részére csak a készítőnél:

Petrovits Simon

Temesvár IV., Str. Preyer 36.
Javítások szakszerűen végeztetnek.

DÉLI HIRLAP

automata telefonszáma:

28-10.

A Hamburg-Amerika Linie

hajóin való üdülési és kirándulási utazások örömet, egészséget és tudást jelentenek.

HAPAG-utazás a Földközi-tenger keleti részébe a MS. „Milwaukee” hajóval május 14—30-ig.

HAPAG spanyolországi út a MS. „Milwaukee” hajóval jún. 1—21-ig

Az 1939. évi

HAPAG-északi utazások

1. HAPAG keletitengeri—norvégiai utazás június 27—július 13-ig

2. HAPAG Írország — Izland — Spitzbergák — Norvégia utazás július 15—augusztus 7-ig

3. HAPAG tengeri utazás a norvég partokra július 21—24-ig

2. HAPAG Skócia — Izland — Spitzbergák — Norvégia utazás július 26—augusztus 15-ig

2. HAPAG keletitengeri — norvégiai utazás augusztus 10—26-ig

Az utazások a „Milwaukee” és „St. Louis” motoros hajókkal történnek

Felvilágosítás és prospektus:

**Hamburg-
Amerika Linie
S. A. R.**

Timisoara I., Str. Mercy 2
Telefon: 36—66.